

Riksdagens protokoll

2013/14:36

Torsdagen den 28 november

Kl. 12.00 – 16.04

Protokoll
2013/14:36

1 § Justering av protokoll

Protokollet för den 22 november justerades.

2 § Anmälan om subsidiaritetsprövning

Talmannen anmälde att utdrag ur följande protokoll i ärenden om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in:

prot. 2013/14:11 för tisdagen den 26 november från miljö- och jordbruksutskottet

prot. 2013/14:13 för tisdagen den 26 november från konstitutionsutskottet

3 § Anmälan om faktrapromemoria

Talmannen anmälde att följande faktrapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2013/14:FPM25 Viseringsförenklingsavtal mellan EU och Marocko, till socialförsäkringsutskottet

4 § Anmälan om granskningsrapport

Talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen:

RiR 2013:16 Statens tillsyn över skolan – bidrar den till förbättrade kunskapsresultat?

5 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2013/14:134

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:134 Skolans roll för att främja lärande för hållbar utveckling

av Hillevi Larsson (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 januari 2014.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang och resor.

Stockholm den 26 november 2013

Utbildningsdepartementet

Jan Björklund

Interpellation 2013/14:135

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:135 Nödvändig upprustning av skollokaler
av Gustav Fridolin (MP)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 januari 2014.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang och resor.

Stockholm den 26 november 2013

Utbildningsdepartementet

Jan Björklund

6 § Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2013/14:46, 48 och 51 till konstitutionsutskottet

7 § Ändringar i växtskyddslagen

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2013/14: MJU4

Ändringar i växtskyddslagen (prop. 2012/13:174 och prop. 2013/14:18) föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

(Beslut fattades under 12 §.)

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2013/14:MJU6

Marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring (prop. 2013/14:17)
föredrogs.

*Marknadsföring
av modersmjölks-
ersättning och
tillskottsnäring*

Anf. 1 SARA KARLSSON (S):

Herr talman! I dag ska vi debattera miljö- och jordbruksutskottets betänkande 6, *Marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring*, som behandlar en proposition om att förbjuda just sådan marknadsföring.

Man kan i debatten lätt få intryck av att det skulle vara ett område som i dag är helt oreglerat och att förslaget om det går igenom kommer att medföra stora förändringar. Så är det inte. Någon reklam för modersmjölksersättning sker inte i dag, och det finns skäl för det.

I början av 80-talet slöts en internationell överenskommelse inom Världshälsoorganisationen, WHO, som kallas WHO-koden. Den kom till efter att många spädbarn i utvecklingsländer dött som en följd av att modersmjölksersättning använts på fel sätt. Den hade tillretts med förorenat vatten som förgiftade barn. Det skedde också feldoseringar som medförde undernäring. Den här situationen föregicks av en mycket aggressiv marknadsföring från tillverkarna av modersmjölksersättningen. Det är bakgrunden till WHO-koden som syftar till att främja amning och att i de fall där ersättning används säkerställa att den används på rätt sätt med saklig information. Den bakgrunden är viktig att ha med sig, för problemen kvarstår delvis även i dag.

Sverige åtog sig, liksom många andra länder, att följa WHO-koden. Det har vi gjort genom en branschöverenskommelse mellan barnmatsindustrin och Konsumentverket och genom att arbeta amningsfrämjande. Branschöverenskommelsen innebär att reklam för modersmjölksersättning inte är tillåten. Den har fungerat sedan 1983. Det är möjligt att den behöver ses över. Jag vet också att det pågår ett arbete med en nationell amningsplan, där de här frågorna kommer in, som kan ha effekter på det här arbetet.

Nu föreslår regeringen alltså att vi ska stifta en lag om detta som i vissa delar går längre än den överenskommelse som finns. Vi menar att det inte är nödvändigt och att det skickar tydliga politiska signaler som inte är önskvärda. Vi lever som sagt redan i dag upp till WHO-koden och det EU-direktiv som regeringen hänvisar till. Direktivet har funnits sedan 2006 och håller nu på att omarbetas, så varför det just nu skulle vara så viktigt att införa en sådan här lag är högst oklart.

Det vi socialdemokrater föreslår är alltså inte att vi ska släppa WHO-koden. Vi ska fortsätta stå upp för den, inte minst av solidaritet med kvinnor och barn i utvecklingsländer. Men, och det vill jag understryka, det betyder inte att vi inte ser problem i dag, tvärtom, men de finns på den andra sidan av den här saken. Det handlar om bristen på saklig information om modersmjölksersättning och bristen på respekt för mödrars rätt till självbestämmande.

I Sverige är det inte vetenskapligt motiverat att så ensidigt som i dag förespråka amning. Att föräldrar själva ska anses kompetenta nog att

välja hur de vill föda upp sina barn borde vara en självklarhet. Tyvärr ser det inte alltid ut så. Kvinnans rätt att bestämma över sin egen kropp, som annars är så central, åsidosätts när det kommer till amning. Ingen tvingas handgripligen till amning, men de förväntningar som finns på mödrar och den bild som förmedlas av vad som är ett gott moderskap har samma effekt. Kvinnor ammar mot sin vilja eller trots problem med amningen, vilket också går ut över barnet. De kvinnor som helt enkelt inte kan amma eller som av något skäl väljer att inte göra det har ofta starka skuld- och skamkänslor. Det här är inte rimligt. Dessutom ställer den redan befintliga branschöverenskommelsen till det för föräldrar som flaskmatar, då information om förändringar i produkter inte når fram till användarna. Det här måste lösas.

Därför föreslår vi, förutom avslag på propositionen, att föräldrars rätt till saklig information om modersmjölksersättning säkerställs. Socialstyrelsens riktlinjer måste förändras, och allt arbete med föräldrar måste bygga på respekt för deras självbestämmande. Nyblivna föräldrar behöver inte moralism, de behöver stöd och en adekvat rådgivning.

De partier som i dag tänker rösta för denna lagstiftning har varit väldigt tysta i debatten. Men när ett uttalande kom i går stod det klart vad som är linjen, och det är att ducka och skylla på Socialdemokraterna. De hänvisar till det EU-direktiv som antogs 2006 och som en socialdemokratisk minister var med och röstade för. Det antogs som sagt 2006. Varför det helt plötsligt skulle vara nödvändigt med en lagstiftning framgår inte.

Vi lever som sagt redan i dag upp till WHO-koden, som ju direktivet faktiskt handlar om. Och som jag sade tidigare pågår det ett arbete med att ta fram nya regler. Det gör det särskilt svårt att förstå detta. Men även om nu regeringen anser att det är nödvändigt att stifta lag om det här har regeringen ändå ett ansvar för hur lagstiftningen utformas. Det går så klart att utforma lagstiftningen på ett sätt som minimerar omyndigförklaringen och stigmatiseringen av kvinnor som inte ammar. Det påbud om texter på förpackningar som närmast kan liknas vid varningstexter är ett förslag som inte går i den riktningen.

Regeringen har också valt att strunta i de invändningar som Lagrådet kommit med. Det här är ju en inskränkning av yttrandefriheten. Sådana ska inte ske utan att det finns en solid, vetenskaplig och objektiv grund för det. Därför har Lagrådet föreslagit mer neutrala formuleringar. Det har man alltså inte valt att beakta.

Jag menar alltså att regeringens argumentation inte håller. Ja, det finns en internationell överenskommelse och, ja, den ska värnas, men det betyder inte att vi aktivt måste arbeta med att skambelägga mödrar som inte ammar och hindra saklig information att nå fram till dem.

Det går att arbeta för en förändring av attityder, att jobba med saklig information och stötta föräldrar som av olika skäl inte ammar. Det förslag som i dag ligger på bordet går olyckligt nog i en helt annan riktning.

Herr talman! Jag yrkar därför bifall till reservationerna 1 och 2 och därmed avslag på propositionen.

(Applåder)

I detta anförande instämde Roza Güclü Hedin (S).

Herr talman! Jag är ingen vän av reklam i största allmänhet, men man måste se saker i sitt sammanhang. Sara Karlsson gjorde en utmärkt insats för att just sätta saker i sitt sammanhang.

WHO-koden har inte sitt ursprung i dagens Sverige, utan det handlar om problem som uppstod i utvecklingsländer för 30–40 år sedan när barn dog för att pulvren blandades ut med orent vatten eller i för liten mängd så att barnen svalt.

Så ser inte situationen ut i Sverige i dag. Vi har rent vatten och bra dosering eftersom folk har råd. Framför allt är svenskorna tillsammans med norskorna dem som ammar mest i världen. Här har verkligen budskapet om amningens fördelar, som produkterna ska märkas med, nått fram.

Men amning funkar inte för alla. Det kan finnas olika skäl till det, men det sista man behöver i det läget är att höra att man är en dålig mamma som vill skada sitt barn. Jag är rädd att denna lagstiftning bidrar till att stärka skuldbeläggandet av mammor som inte ammar.

Lyckligtvis är dagens ersättningsprodukter både säkra och näringsrika, och även om amningen anses ha fördelar på befolkningsnivå kan flaskmatning i enskilda fall vara att föredra för både förälder och barn.

Precis som Sara Karlsson redogjorde för är detta inte heller i dag ett helt öppet fält för aggressiv marknadsföring. Sedan 30 år tillbaka har vi en branschöverenskommelse som reglerar detta. Vi har också bestämmelser i marknadsföringslagen om vad som anses vara god marknadsföringssed.

Dessa bestämmelser har till och med lyckats så väl att det är svårt för tillverkarna att informera användarna när de gör förändringar i namn, produktsammansättning, dosering och liknande. Det kan ju vara bekymmersamt om doseringen ändras och föräldrar inte får veta det utan ger sina barn för lite. Kommer man hem från BB och märker att amningen inte funkar behöver man kanske gå igenom vilka alternativ som finns, men då går det inte att ta del av den informationen.

Det finns en tanke om att tillverkarna ska informera mödra- och barnvården som i sin tur ska informera föräldrarna. Men vården kan omöjligt ha koll på alla olika produkter som finns, deras för- och nackdelar och sammansättningar – särskilt inte när det hela tiden ändras.

Dessutom finns det mammor som upplever att de har blivit mer eller mindre ifrågasatta när de har frågat om andra alternativ än amning.

Att skapa den nya lagen som uttryckligen förbjuder marknadsföring av modersmjölksersättning löser inte ett problem utan skapar snarare fler.

Jag vet att vi är bundna av ett EU-direktiv, men vi har som sagt redan en reglering. Jag ser inget skäl att ta ytterligare steg, särskilt inte eftersom det så sent som i år antogs en förordning om barn och småbarnsmat som behöver få träda i kraft.

Det vi behöver göra är att se till att föräldrar som flaskmatar får tillräcklig och pekpinnfri information om vilka alternativ som finns och hur man ska gå till väga. Det vore bra om Socialstyrelsen kunde få en central roll och ta in information från tillverkarna och sedan förmedla vidare det som är sakligt och relevant till barnvårdscentralerna så att de i sin tur kan informera konsumenterna som på så sätt får veta vad som gäller.

Det är också viktigt att rådgivningen baseras på respekt för den enskilde och att den nyblivna förälderns val respekteras. Vårdpersonalen måste kunna ge saklig information om både för- och nackdelar med olika alternativ utifrån den enskildes situation.

Herr talman! Vid högtidliga tillfällen hör jag ibland borgerliga ledamöter säga att de som är bäst lämpade att avgöra sitt och barnets bästa är just föräldrarna. Det här är väl ett typiskt sådant fall. Jag yrkar därför bifall till reservation nr 1.

(Applåder)

Anf. 3 JENS HOLM (V):

Herr talman! Det är säkert många av oss som med förfäran kommer ihåg hur vissa multinationella företag propagerade för mjölkpulver, alltså modersmjölksersättning, i stället för amning i världens fattiga länder. Konsekvenserna blev förödande för de många kvinnor som slutade amma och gick över till mjölkpulver. De blandade ut det med smutsigt vatten eller feldoserade, och deras barn blev undernärda och sjuka. Många dog.

Med rätta agerade världssamfundet mot detta. Världshälsoorganisationen antog till exempel en kod mot detta. Det var helt rätt då och i det sammanhanget, för amning är ett jättebra sätt att ge bábisar föda.

Men amning passar inte alla mammor. Att amma kan göra ont; man kan få sår och andra besvär. Vissa vill därför mata sina barn med flaska och använda modersmjölksersättning. Andra vill flaskmata då och då. De ammar ibland, och flaskmatar ibland. Ska det inte vara ett lika bra sätt att ge barn föda? Jo, självklart.

I förslaget från regeringen säger man inte att flaskmatning är lika bra som amning, utan man säger att amning är bättre. Man föreslår att marknadsföring av modersmjölksersättning ska förbjudas. Försäljningen av ersättningen förbjuds inte, men produkterna ska förses med ett slags varningstext där det ska framgå att amning har fördelar.

Tänk på de föräldrar som inte kan eller vill amma. Vid varje tillfälle de ska ge föda till sitt barn, som de älskar mer än något annat, ska de bli påmind om att det de gör är sämre än att amma. Det är att stigmatisera föräldrarna och att moralisera, och det ska vi politiker inte syssla med. Vi borde vara vuxna nog att säga: Amning är bra, men att flaskmata är lika bra. Det viktiga är att barnen får bra föda.

Att stifta lagar är normerande. Riksdagen sänder ut normer och värderingar i samhället. Kl. 16.00 i dag klubbas kanske den nya lagen igenom, och då sänder vi ut en signal om att amning är överlägsen flaskmatning.

Hur ska personalen på BB och bvc och annan personal som arbetar med nyblivna föräldrar och deras små barn hantera detta? Hur ska de göra när en mamma säger att amningen inte funkar trots flera dagars försök, att det inte kommer någon mjölk ur bröstet, att det gör ont eller att hon inte vill? Ska de då säga: Försök lite till. Det står i lagen att amning är bättre. Det är till och med förbjudet att marknadsföra modersmjölksersättning, så försök du lite till. Nej, det är att stigmatisera mamman.

Det är inte bara lagen i sig som är dålig utan också den signal som vi sänder ut till samhället. Det är olyckligt.

Det finns också en jämställdhetsaspekt på detta. Allt fler föräldrar vill leva jämställt, vilket är fantastiskt. Alla partier i riksdagen, möjligen med undantag av Sverigedemokraterna, säger sig vilja främja jämställdhet.

Ett viktigt sätt att främja jämställdheten är att se till att papporna tar sitt fulla ansvar för barnen. Då är det viktigt att också papporna kan ge sina barn föda. Flaskmatning med modersmjölksersättning kan vara ett utmärkt sätt för papporna att ge barnen föda på nätter och då mamman jobbar, tränar eller gör något annat.

Detta försvåras med denna lag eftersom man inte får marknadsföra modersmjölksersättning för att amning är bättre. Det ena är bättre än det andra. Lagen försvårar alltså för jämställdheten.

Precis som Sara Karlsson anförde tidigare fick vi i går besked från regeringen men inte från den ansvarige ministern själv, Eskil Erlandsson. Han törs inte ta debatten. I stället skickar han ut en sekreterare som säger: Vi måste genomföra det här därför att det är ett EU-direktiv – vi har inget val.

Jag vill påminna om att det hos EU-kommissionen, som ska övervaka att medlemsländerna genomför de beslut som fattats på EU-nivå, inte finns ett enda beslut som säger att Sverige har slarvat och måste genomföra detta i svensk lagstiftning. Det finns inte ett enda så kallat motiverat yttrande skickat från EU, det finns inte ett enda överträdelseförfarande inlett och det finns självklart ingen dom om detta i EU:s domstol.

Det kanske är så att EU tycker att den överenskommelse vi har i dag är helt okej och fullgod när det gäller att uppfylla intentionerna i direktivet. Vi ska komma ihåg att det här är ett direktiv, ingen förordning. En förordning träder i kraft in i varje kommatecken i svensk lagstiftning. När det gäller direktiv ska vi uppfylla direktivets intentioner, och vi har mycket större flexibilitet.

Kära borgerliga ledamöter plus Sverigedemokraterna! Jag menar att ni har helt fel. Jag vill fråga Moderaterna, Folkpartiet, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna – som annars brukar hävda att individens frihet är viktig: Varför ska inte föräldrarna få välja den här gången? Varför säger ni att det ena är viktigare och bättre än det andra? (Applåder)

Anf. 4 ÅSA COENRAADS (M):

Herr talman! I dag debatterar vi regeringens proposition om marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring, betänkande MJU 6.

I propositionen lämnar regeringen förslag till en ny lag som tydligare ska genomföra de bestämmelser som finns angivna i EU-kommissionens direktiv från 2006 om hur produkterna ska få marknadsföras.

Bakgrunden till propositionen har vi fått beskriven för oss tidigare här i talarstolen. Man kan sammanfatta det med att direktivet antogs av kommissionen 2006 och att Socialdemokraterna stödde förslaget och drev igenom det innan alliansregeringen tillträdde hösten 2006. Jag kan tycka att det är lite märkligt att Socialdemokraterna nu reserverar sig mot en lag som de själva varit pådrivande i att införa.

Anledningen till att vi från början var skeptiska till förslaget är enkel. Detta bör inte vara en politisk fråga. Det har tidigare talare också sagt. Föräldrar väljer själva om de vill amma eller flaskmata. Varje familj är

unik och kräver unika lösningar för barnets bästa. Därför har vi inte velat lagstifta om frågan hittills.

I Sverige har vi hittat en annan lösning för att komma till rätta med det här. Barnmatsindustrin och Konsumentverket har kommit överens om ett förbud mot reklam för bröstmjölksersättning. Vi har vid upprepade tillfällen varit i kontakt med kommissionen för att få dem att förstå att det system som redan finns på plats i Sverige i dag fungerar väl och att vi egentligen inte ser något behov av att ändra på det.

Tyvärr räcker det inte att fortsätta hänvisa till enbart god marknadsföringssed för att genomföra direktivet. Eftersom EU-direktivet är bindande har alliansregeringen nu inget annat val än att genomföra de beslut som Socialdemokraterna tillsammans med oss har drivit igenom. Propositionen är resultatet av att vi måste lagstifta om en praxis vi redan har.

Herr talman! Detaljerade nationella bestämmelser och den nya lagen skapar ökad tydlighet för konsumenten, något som är väldigt viktigt. Vi vill gärna att människor fattar egna, självständiga beslut, men dessa behöver vara underbyggda med fakta. Den nya lagen tillåter dessutom en viss form av riktad marknadsföring i vetenskapliga tidningar och tidskrifter inriktade på spädbarnsvård. Detta är en öppning mot den överenskommelse vi har på plats i dag. Både Socialstyrelsen och Konsumentverket påpekar detta i sina remissvar om propositionen.

Viktigt är att marknadsföringen inte får framhålla vissa produkter som bättre än andra. Produkterna ska återges för vad de är och för sina egenskaper, ingenting annat.

I förslaget används begrepp som att amning har fördelar. Här skiljer sig vårt förslag väsentligt från grunddirektivet i förslaget från kommissionen som säger att amning är överlägset. Lagtexten har därför utformats med stor försiktighet för att inte skuldbelägga de föräldrar som av olika anledningar väljer att flaskmata sina barn.

Vi moderater tycker att man ska vara försiktig med att införa förbud, oavsett om det gäller frivillig konsumtion eller näringslivets marknadsföringsmöjligheter. Vi vill inte begränsa vare sig det fria valet eller det fria näringslivet. Lagförslaget handlar om att göra det enklare för föräldrar att välja och inte om att skuldbelägga det ena valet eller det andra. Det tål att upprepas att det inte är politikens roll att bestämma om en familj ska välja att amma eller flaskmata sina barn.

Herr talman! Det är väldigt viktigt att vi inte fastnar i ett skuldbeläggande av de föräldrar som av olika skäl väljer att ge sina barn modersmjölksersättning. Det är ett alternativ som finns och som även fortsättningsvis ska finnas. Vad den nya lagstiftningen i grunden går ut på är att göra informationen enklare, mer objektiv och vetenskaplig.

Att lagstifta bort oproporionerlig och ibland vinklad marknadsföring av modersmjölksersättning i mediekkanaler innebär inte att möjligheten för föräldrarna att välja själva försvinner. Tvärtom, de får i stället tillgång till mer balanserad information som gör att de enklare kan fatta beslut och göra medvetna val.

Här har självklart Socialstyrelsen som ansvarig myndighet en viktig uppgift att fylla när det gäller att informera föräldrar och vårdpersonal på ett objektivt och entydigt sätt. Det är viktigt att informationen i enlighet med Socialstyrelsens egna föreskrifter är anpassad utifrån barnets och föräldrarnas behov. I hälso- och sjukvårdslagen står det dessutom tydligt

skrivet att vården ska bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet.

Herr talman! Syftet med en tydlig lagstiftning kring marknadsföring av modersmjölksersättning är således att skapa ett mer objektivet och vetenskapligt informationsklimat för föräldrar till spädbarn och små barn. Moderaterna och alliansregeringen värnar individuellt självbestämmande och den personliga integriteten. Vi vill samtidigt göra det enkelt för människor att få den information som behövs för att fatta medvetna, väl underbyggda beslut.

Vi har varit nöjda med den marknadsöverenskommelse som funnits och som fungerar bra. Nu har det dock kommit signaler från EU om att de vill att vi ska bli tydligare i hur vi driver igenom det resultat som direktivet syftar till. Därför har vi beslutat att sätta den praxis vi haft hittills på prant genom tydlig lagstiftning.

Socialdemokraterna gör det lite väl lätt för sig när de nu vill skjuta över ansvaret på Socialstyrelsen och dessutom passa på att ge alliansregeringen en känga för något de själva varit med och bestämt. Jag tycker att det är oroväckande att ett parti som gör anspråk på att regera Sverige inte tar ansvar för sin politik och de beslut de har fattat tidigare.

(Applåder)

Anf. 5 SARA KARLSSON (S) replik:

Herr talman! Som väntat hänvisar Åsa Coenraads helt och hållet till det direktiv som tvingar regeringen att lägga fram förslaget. Jag menar att detta inte är nödvändigt utan att vi redan i dag lever upp till WHO-koden, som är själva syftet med direktivet.

Man kan göra olika bedömningar. Det är såklart bekvämt för Moderaterna att hänvisa till direktivet. Då slipper de ta ansvar för sin egen politik och kan gömma sig bakom Socialdemokraterna.

Även om man bedömer att detta är nödvändigt kan man arbeta med utformningen av lagstiftningen och med information på olika sätt för att minska den press som finns på föräldrar att amma, om man inte är nöjd med situationen som den är i dag, vilket det i och för sig verkar som, om man läser betänkandet.

Föreningen Flaskmatning i Sverige har till exempel sagt att även om man inför en lagstiftning finns det andra saker som man kan arbeta med.

Jag har två frågor till Åsa Coenraads. Först vill jag fråga: Är det i utformningen av lagstiftningen nödvändigt med denna varningstext på förpackningarna? Den andra frågan är: Hur vill Moderaterna, om de inte är nöjda med dagens situation, säkerställa att saklig information kan gå fram till föräldrarna?

Anf. 6 ÅSA COENRAADS (M) replik:

Herr talman! Sara Karlsson lyfter fram en del viktiga frågor. Det gör att det här betänkandet känns lite obekvämt. Jag tror att vi i grund och botten tycker samma sak.

Det är viktigt att poängtera att betänkandet och propositionen handlar om marknadsföring av produkter, inte om huruvida man är för eller emot flaskmatning eller amning, men det är tyvärr det som debatten har kommit att handla om.

Prot. 2013/14:36
28 november

*Marknadsföring
av modersmjölks-
ersättning och
tillskottsnäring*

Vi står också bakom WHO-koden och tycker att detta är viktigt. Men det som skiljer alliansregeringens politik från den politik som Sara Karlsson för är att vi tar ansvar för de beslut som vi har tagit tidigare. Har vi tagit ett beslut om att vi ska införliva detta i svensk lagstiftning, då måste vi göra det, och det är det vi nu gör.

Jag kan hålla med Sara Karlsson om att vi behöver fortsätta att titta på varningstexterna. Det står också i betänkandet att man ska gå vidare med den konkreta utformningen. Det är inte heller en varningstext så till vida att det handlar om något som är farligt, utan texten ska egentligen, som jag sade i mitt anförande tidigare, vara informativ, och informationen ska vara saklig.

Anf. 7 SARA KARLSSON (S) replik:

Herr talman! Huruvida man behöver stifta den här lagen är en bedömningsfråga. Det finns ingen process inledd mot Sverige från EU-kommissionen, och regeringen tar själv strid i andra typer av frågor där kommissionen driver ärenden mot oss – men inte på detta område.

Man har också beslutat om en förordning och håller på att utforma nya genomförandeakter. Det arbetet pågår. Varför ska vi då just nu behöva stifta lag om detta i Sverige? Det får Åsa Coenraads gärna förklara för mig, för jag förstår inte bedömningen.

Åsa Coenraads säger att vi egentligen tycker lika. Ja, men kl. 4 i dag kommer vi att rösta olika, och det spelar faktiskt roll. Åsa Coenraads pläderar här för föräldrarnas självbestämmanderätt, för möjligheten att föra information till föräldrarna som ska vara saklig och att rådgivningen ska ske på ett objektivt sätt. Men när ni beslutar om den här lagen kl. 4 i eftermiddag, vilken signal skickar det till de föräldrar som är utsatta för den press för amning som finns?

(Applåder)

Anf. 8 ÅSA COENRAADS (M) replik:

Herr talman! Den lag som vi beslutar om i eftermiddag är egentligen, som jag sade i mitt anförande, en praxis som sätts på pränt. Det kommer inte att vara någon skillnad ute på marknaden. Den skillnad som det skulle kunna vara jämfört med i dag är att vi öppnar upp för en möjlighet att lagmässigt marknadsföra produkter som inte har funnits tidigare i den överenskommelse som vi har. Vi öppnar också upp för mer information till barnavårdscentraler, till mödravårdscentraler och till pappor och mammor runt om i landet som vill ha ett alternativ till amning.

Jag tycker att det nya lagförslaget är bra så till vida att vi är mycket tydliga i vår text kring information, transparens och möjligheten för föräldrar att välja själva.

Det som skiljer alliansregeringen, beträffande den lagstiftning som vi beslutar om i eftermiddag, från den politik som Sara Karlsson och Socialdemokraterna för är att vi tar ansvar för förd politik. Socialdemokraterna vill hänskjuta problematiken till Socialstyrelsen. Frågan är: Hur hade Socialdemokraterna valt att ställa sig till den här frågan när Socialstyrelsens utredning hade kommit tillbaka? Socialstyrelsen har också varit involverad i den text som nu är framtagen.

Jag ser detta lite grann som att man försöker bolla problemet vidare och sopa problemet under mattan. Jag tycker att det är fegt av Socialdemokraterna att inte våga sätta ned foten i ärendet.

Det är viktigt att säga att vi inte ställer amning mot mjölkersättning, utan det är ett fritt val för föräldrarna.

Anf. 9 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Åsa Coenraads sade att regeringen har haft kontakter med EU-kommissionen och att vi måste införa den här lagen. Då skulle jag vilja veta vad EU-kommissionen har meddelat Sverige. När ett land missköter sig och inte genomför EU:s lagstiftning brukar den formella gången vara den här.

1. Det kommer en formell, skriftlig underrättelse från EU-kommissionen. Har det, Åsa Coenraads, kommit någon sådan?
2. Efter det kommer det ett motiverat yttrande. Det är ungefär samma sak, men det är en mycket skarpare formulering. Har det, Åsa Coenraads, kommit något motiverat yttrande?
3. Det kommer en dom i EU-domstolen som innebär att man tvingas följa EU-domen. Har det, Åsa Coenraads, kommit någon dom från EU-domstolen?

Jag bara undrar. Sedan vill jag, Åsa Coenraads, veta några saker.

Det står i § 8 i lagförslaget: "Vid marknadsföring av modersmjölkserättning ska det framhållas att amning har fördelar." Jag vill fråga: Framför vadå? Vad är amning bättre än? Det skulle jag vilja veta.

(Applåder)

Anf. 10 ÅSA COENRAADS (M) replik:

Herr talman! Alliansregeringen jobbar efter att man säger en sak och sedan genomför det man säger. Det är att vara tydlig och konkret gentemot kammaren men också att vara tydlig med vad man faktiskt avser att genomföra gentemot sina väljare och sin befolkning. Där skiljer vi oss mycket åt.

Den kontakt som vi har haft med EU-kommissionen under resans gång sedan 2006, när regeringen drev igenom detta innan Alliansen kom till makten, är att försöka få kommissionen att förstå att den praxis som vi har i Sverige, med den marknadskod som vi har, har fungerat bra. Men de signaler som vi har fått är att det inte räcker, och därför måste vi stifta en lag.

Det är dumt att hela tiden invänta saker och ting från kommissionen om att man har gjort fel. Det är väl bättre att gör rätt från början, Jens Holm?

Återigen: Förslaget handlar inte om huruvida det är bättre att amma eller att flaskmata sina barn. Betänkandet handlar om hur man informerar, och i betänkandet öppnar vi upp för mer information än i gällande praxis.

Prot. 2013/14:36
28 november

*Marknadsföring
av modersmjölks-
ersättning och
tillskottsnäring*

Anf. 11 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Åsa Coenraads säger att det har kommit signaler från kommissionen. Men i den här församlingen stiftar vi lagar! Ofta stiftar vi lagar därför att det kommer påbud från EU. Då räcker det inte, Åsa Coenraads, att säga att det kommer signaler.

Jag vill veta: Har det kommit en formell underrättelse från EU-kommissionen? Har det kommit ett motiverat yttrande? Har det kommit en dom från EU-domstolen? Det tycker jag är väldigt relevant i sammanhanget.

Annars, Åsa Coenraads, kan det faktiskt vara så att den branschöverenskommelse som vi har i dag fungerar ganska bra och uppfyller intentionerna i direktivet. Det som skiljer ett direktiv från en förordning är att ett direktiv är en ramlagstiftning – man ska uppfylla intentionerna – medan en förordning går rätt in bland Sveriges lagar.

Kanske ska vi justera lite grann i den överenskommelse som vi har i dag, ge bättre och mer neutral information till föräldrarna. Men, Åsa Coenraads, har EU-kommissionen fattat något formellt beslut om att vi måste ändra på den överenskommelse som vi har i dag? Det tycker jag är viktigt att veta.

Jag fick inte svar på den fråga som jag ställde om § 8 i den nya lagen, där det står: "Vid marknadsföring av modersmjölksersättning ska det framhållas att amning har fördelar." Vilka fördelar har amning framför vadå? Det tycker jag är viktigt. Implicit betyder det att amning är bättre än flaskmatning – jag kan inte förstå det på något annat sätt. Då skulle jag vilja veta vilken vetenskaplig bas ni har för den här lagstiftningen. (Applåder)

Anf. 12 ÅSA COENRAADS (M) replik:

Herr talman! Jens Holm ställer tre frågor till mig om vilket besked kommissionen har lämnat. Svaret på alla de tre frågorna är nej, precis som jag sade i tidigare replikskifte. Vi har varit i kontakt med kommissionen för att få ett okej från kommissionen om att den praxis som gäller i Sverige ska få fortsätta att gälla. Men de signaler som vi har fått innebär att vi behöver gå lite längre.

Man kan också se att den praxis och marknadsöverenskommelse som vi har på plats i dag och som förbjuder all form av marknadsföring har brister. Bristen är att man inte kan marknadsföra till de specifika målgrupper som man vill informera om detta.

Jag tycker att Sara Karlsson i sitt anförande tydliggjorde de problem som finns för mammor när det inte fungerar med amning, den press som de känner, trycket i samhälle och att det finns en norm om att man måste amma.

Då är det viktigt att vi får ut information till den enskilda föräldern. Det är också viktigt att vi får ut information till bvc så att de kan informera nyblivna föräldrar om hur de kan mata sina barn. Mata sina barn kan man göra på olika sätt. Där tycker jag att denna proposition är tydlig.

Beslut som är tagna ska genomföras, och det är det som vi nu gör. Sedan tycker vi i grund och botten samma sak om detta. Jag tycker inte att detta är en stor politisk fråga. Jag skulle gärna se att vi inte behövde fatta beslut om denna proposition, men vi behöver göra det, och det är det vi ska göra kl. 16 i dag därför att vi tar ansvar.

Herr talman! Denna debatt och detta betänkande handlar inte om ja eller nej till amning. Det handlar inte om ja eller nej till modersmjölkserättning. Det handlar i stället om en anpassning av ett EU-direktiv om marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring. Detta EU-direktiv röstades fram under sommaren 2006, precis som olika personer tidigare har informerat om från talarstolen. Nu harmoniserar vi detta direktiv i svensk lagstiftning. Men i ärlighetens namn har regeringen förhållat denna harmonisering då man utgått ifrån och hoppats på att den branschöverenskommelse som slöts mellan Konsumentverket och barnmatsindustrin redan 1983 skulle vara tillräcklig för att implementera direktivet.

Nu har vi fått synpunkter från kommissionen – frågor och synpunkter kring det svenska införandet. Regeringen gjorde bedömningen att vi i förlängningen riskerade att det skulle leda till ett fördragsbrott och sanktioner. Det är någonting som regeringen hela tiden arbetar med att undvika. Det är orsaken.

I samband med detta tydliggörs regleringar och ansvarsförhållanden mellan myndigheterna. Lagtexten har utformats med mycket stor försiktighet, och egentligen fastställs i lag det som tidigare varit praxis.

Nu är det miljö- och jordbruksutskottet som handlägger ärendet. Men flera myndigheter, branscher och organisationer är förstås oerhört engagerade och djupt delaktiga. Det är nu viktigt att framför allt alla myndigheter ser till att anpassningen sker med stor respekt för och hänsyn till alla berörda personer.

Herr talman! I går kväll talade jag med Jennie, en ung mamma som för sex år sedan fick sitt första barn. Hon beskrev den förtvivlan hon upplevde när det i samband med hembesöket från barnavårdscentralen visade sig att dottern hade gått upp fem gram. Hon fick då rådet att starta en intensivamning och amma var tredje timme dygnet runt i två veckor. Det är förstås outhärdligt med ett otröstligt barn. Att känna press och oro och att som mamma inte räcka till var fruktansvärt, berättade Jennie för mig. Efter en vecka var familjen helt slut.

När informationen sent omsider nådde föräldrarna att det fanns ersättning blev allt förändrat. Flickebarnet fick i sig tillräckligt med mat, föräldrarna slappnade av och man kunde så småningom börja fungera som en familj.

Herr talman! Det är därför angeläget att muntlig marknadsföring och marknadsföring via broschyrer och skrifter inriktade på spädbarnsvård finns tillgänglig på barnavårdscentraler, på mödravårdscentraler och på BB-avdelningar. Någon inskränkning av reklam för modersmjölksersättning utifrån direktivets lydelse har inte skett. Riktlinjer för marknadsföring ska dessutom tas fram.

Att det har funnits en oseriös marknadsföring som har drabbat barn i tredje världen har inte minst Jens Holm påtalat. Vi vet alla att marknadsföringen har skett på ett fruktansvärt sätt. Denna typ av marknadsföring vill ingen av oss ha, och det arbete som tack vare WHO-koden bedrevs för att öka amningsfrekvensen i utvecklingsländerna har absolut räddat många barns liv.

Många svenska mödrar behöver få stöd och hjälp av vårdpersonal under de första dygnen eller de första veckorna med praktiska och individu-

ella råd om de önskar amma sitt barn och komma i gång med amningen. Men det är lika viktigt att personal och informatörer har adekvat utbildning och kan informera om alternativ till amning när den inte fungerar eller när man inte önskar amma. Därför vill jag i detta sammanhang understryka att utskottet tydligt tar ställning för att samtliga informatörer ska ha relevant utbildning och att föräldrars informationsbehov, som är mycket stort, särskilt ska uppmärksammas när riktlinjer för marknadsföring av modersmjölksersättning tas fram. Dessa riktlinjer kommer berörd myndighet att ansvara för att ta fram. Då har vi från utskottet skickat med den tydliga hälsningen och det tydliga kravet. Det handlar om utbildning och rådgivning och inte om moral i denna fråga.

Det är bra att utskottsmajoriteten har varit så tydlig på denna punkt. Objektiv information – men det ska hela tiden vara uppdaterad information – behövs för att möjliggöra bra val. Det sker märkesförändringar, och det är viktigt att man hela tiden följer med i vad som händer inom de olika branscherna. Det ska ges ett fullgott alternativ.

Herr talman! Vi uppmuntrar, precis som min allianskollega Åsa Coenraads har sagt, människor att göra självständiga och medvetna val.

Nu inför vi den lagstiftning som krävs av oss. Dessutom tydliggör vi i denna lagstiftning något som tidigare varit praxis och överenskommelser.

Utöver detta tar vi tydlig ställning för ökad utbildning och ökad information kring modersmjölksersättning och tillskottsnäring.

Herr talman! Vi bör ha en öppen och ödmjuk inställning till dessa frågor och underlätta för föräldrar så att de med trygghet kan ge sina barn bröstmjölksersättning, utan att skicka med en hälsning som kan ge dem dåligt samvete – min förhoppning är att den tiden är förbi. Självklart ska de hela tiden tack vare denna information kunna känna trygghet och glädje och kunna njuta av spädbarns- och småbarnsperioden.
(Applåder)

Anf. 14 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Anita Brodén argumenterar ungefär på samma sätt som föregående borgerliga talare, Åsa Coenraads, nämligen att regeringen har varit i kontakt med EU, att EU har sänt signaler till oss och att vi därför måste införa denna lagstiftning.

Men det som gäller när vi fattar beslut på denna nivå om lagar i riksdagen är att vi inte kan fatta beslut om dem på basis av lite röksignaler nerifrån Bryssel.

Vi som är med och fattar beslut om lagarna och inte sitter i regeringen vill veta vad EU-kommissionen har beslutat i det här avseendet. Har de gjort en formell underrättelse till regeringen? Har det kommit ett motiverat yttrande? Har det kommit en dom från EU-domstolen? Det är sådana skarpa beslut som gör att medlemsländerna måste förändra sin lagstiftning. Åsa Coenraads berättade för oss att inget av det hade kommit till regeringen. Då undrar jag: Varför kan vi inte arbeta vidare med den branschöverenskommelse vi har? Den kan vi göra bättre i vissa avseenden; det kan jag verkligen hålla med om, i synnerhet vad gäller att få ut opartisk information till föräldrarna.

Sedan säger Anita Brodén att föräldrarna inte ska stå där med dåligt samvete. Men jag har tittat på direktivet från EU, och ni genomför det nästan ograverat. Den enda stora skillnaden jag kan hitta är varningstex-

ten på förpackningarna. I stället för varningen, uppmaningen eller upplysningen om att amning är överlägset, som EU säger att man ska skriva, skriver ni att amning har fördelar. Ja, de föräldrar som väljer att flaskmata gör sitt medvetna och självständiga val – och sedan får de en stigmatiserande hälsning från regeringen på köpet.

Är det verkligen meningen att det ska vara så, Anita Brodén? Vilka fördelar är det, och framför vad då?

Prot. 2013/14:36
28 november

*Marknadsföring
av modersmjölks-
ersättning och
tillskottsnäring*

Anf. 15 ANITA BRODÉN (FP) replik:

Herr talman! Nu handlar inte det här om ja eller nej till amning och ja eller nej till flaskmatning, utan det handlar om ett EU-direktiv.

Som svar på den första frågan vill jag säga att det från kommissionen har kommit frågor om och synpunkter på hur Sverige har implementerat detta direktiv. De uppgifter jag har fått är att de flesta övriga länder – jag har till och med fått ordet ”alla” – har implementerat det, och kommissionen är nöjd med det. Men vi har alltså fått frågor och synpunkter från kommissionen. Det har gjort att regeringen har bedömt att det inte kommer att räcka med den branschöverenskommelse Jens Holm är väldigt nöjd med. Den kommer inte att räcka.

Bedömningen vi har gjort är egentligen att branschöverenskommelsen, alltså det regelverk vi har gått efter, nu kommer att bli en lag i stället. Det skulle ju vara intressant att höra vad som vore bättre. Det vi dessutom lägger till är nämligen såväl krav på information och krav på utbildning som krav på att extra hänsyn ska tas till det informationsbehov nyblivna föräldrar har vad gäller modersmjölksersättning när man ska ta fram riktlinjer för marknadsföring av modersmjölksersättning.

Mitt i det här har vi alltså lyft fram och förstärkt den här möjligheten. Därför vill jag komma ifrån att det ska vara ja eller nej till amning och ja eller nej till flaskmatning. Här handlar det om både och, och det är den tryggheten man som förälder ska få. Det upplever jag att vi gör i det här.

Anf. 16 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag vet också att det står på s. 11 i betänkandet att EU-kommissionen har haft en del frågor om och synpunkter på den branschöverenskommelse vi har i dag, Anita Brodén. Jag sade att branschöverenskommelsen absolut kan förbättras, men det jag tycker är så märkligt är att ni tar EU-direktivet och genomför det i princip ograverat i svensk lagstiftning – när det finns ganska mycket som är problematiskt med det, vilket även ni på den borgerliga sidan tycker. Varför står ni inte upp för en bättre lag eller utvecklar den praxis vi har i dag?

Sedan svarar varken du eller Åsa Coenraads på det som står i § 8 i den lag ni föreslår. Det står så här: ”Vid marknadsföring av modersmjölksersättning ska det framhållas att amning har fördelar.” Som jag tolkar det hela ska det på någon varningsetikett eller något liknande på modersmjölksersättningen stå att amning har fördelar. Ska den förälder som inte kan eller vill amma, alltså den där föräldern du berättade om tidigare, vid varje tillfälle då hon ska blanda ihop modersmjölksersättningen – sju gånger om dagen eller vad det kan vara – se etiketten som säger: Kom ihåg! Amning har fördelar. Det är bättre att amma än att flaskmata.

Jag kan inte tolka det på något annat sätt, Anita Brodén. Framför vad har amning fördelar? Kan du svara på det?

Anf. 17 ANITA BRODÉN (FP) replik:

Herr talman! Först vill jag, precis som Åsa Coenraads förde fram, säga att jag tycker att det är viktigt att vi har en ödmjukhet inför problemen och möjligheterna. Här handlar det också om hur utformningen blir. Jag kan medge att vi kan behöva fortsätta i processen, och jag har stor tilltro till att Socialstyrelsen när den kommer att få uppdraget också kommer att beakta väldigt mycket av respekten och hänsynen till föräldrar som av olika anledningar väljer modersmjölksersättning.

Jag anser att vi med detta faktiskt lyfter fram det i ljuset. Det har inte lyfts fram tidigare på det sätt det förtjänar. Det brister i kunskap, och det brister på väldigt många håll att man efter veckotal informerar nyblivna föräldrar om alternativ. Det tycker jag blir mycket tydligare här.

Jag tänker faktiskt också svara på den fråga du har ställt till oss båda, och då tänker jag svara med bara en enda punkt som jag inte tror att någon kan tvivla på. Jag går inte in på några hälsoaspekter eller någonting, för jag känner att det här är likvärdigt på så många olika sätt. Men det finns en sak som händer i kvinnan när hon ammar, och det är att livmodern drar ihop sig. Det handlar om att minska blödningar. Det är *en* tydlig fördel, men i övrigt ska det vara likvärdigt på många sätt.

Anf. 18 SARA KARLSSON (S) replik:

Herr talman! Jag tycker att det här blir närmast bisarrt. Vi har ett lagförslag på bordet att ta ställning till. Det står de här partierna bakom, men när vi nu debatterar och ska ta ställning till lagförslaget är det ingen som vill försvara det.

Det är som sagt en bedömningsfråga om det här måste införlivas i svensk lag. Vi menar att vi redan lever upp till direktivet med den överenskommelse som finns. Vad grundar sig era bedömningar på? EU driver ingen process mot oss. Det handlar inte heller bara om ett direktiv, som Anita Brodén säger – politik är ju signalsystem.

Utifrån det Anita Brodén ändå säger i sitt anförande vill jag ställa ett par frågor. Det är samma frågor som jag ställde till Åsa Coenraads tidigare. Är det nödvändigt med en varningstext på förpackningarna? Hur vill Anita Brodén säkerställa att saklig information om alternativ till amning och om förändringar i produkterna når fram till användarna? Som kommentar till det Åsa Coenraads sade tidigare handlar vårt förslag inte om att lägga över ansvaret på Socialstyrelsen, utan det handlar om politiska signaler och politiska beslut som ska ligga till grund för ändrade attityder. Där har Socialstyrelsen en viktig del, men det måste grunda sig i politiska beslut. Tycker inte Anita Brodén det?

Anf. 19 ANITA BRODÉN (FP) replik:

Herr talman! Jag tackar för frågorna. Jag tänkte att jag skulle börja med den näst sista, om att säkerställa information.

Är det något jag upplever att vi verkligen gör i det här betänkandet är det att trycka på behovet av kunskap och behovet av information. Där tar vi ställning för att samtliga informatörer som möter nyblivna föräldrar – samtliga som finns på barnavårdscentraler, mödravårdscentraler och BB-

avdelningar – ska ha relevant utbildning och kunna informera inte bara om hur man klarar en amning utan också om modersmjölksersättning. Det tycker jag att vi lyfter fram på ett väldigt tydligt sätt.

Vi fortsätter nu att beskriva de riktlinjer om information som kommer att arbetas fram, och vi hänvisar till att vi har myndigheter. Tas nu det här beslutet kommer det automatiskt att gå vidare till en myndighet, som sedan tar sin utgångspunkt i de tydliga meningar i betänkandet som vi ifrån majoriteten i utskottet har ställt oss bakom. Då kommer det att tas ett positivt steg – ett steg i rätt riktning. Vi har också fått ett tillfälle att på ett bra sätt lyfta fram vikten av relevant information om modersmjölksersättning.

Jag vill avsluta med att svara på Saras första fråga. Regeringen har gjort bedömningen att det var hög tid att implementera direktivet. Vi kunde inte förhålla det längre. Med ett antal frågor och ett antal synpunkter gjorde man den bedömningen. Det är därför vi står här i dag med en tydlig lag.

Anf. 20 SARA KARLSSON (S) replik:

Herr talman! Jag håller inte med Anita Brodén om att det skulle vara så tydligt i betänkandet som hon här vill göra gällande. Jag håller inte heller med om att detta skickar en signal till föräldrar i Sverige att det är upp till dem att välja om de ska amma eller inte. I lagen föreskrivs att det på förpackningarna ska finnas en text som förklarar för föräldrarna att de själva inte kan bedöma om de ska föda upp sina barn med modersmjölksersättning eller inte. Det tycker inte jag är att skicka en tydlig signal till Sveriges föräldrar om att man respekterar deras beslutanderätt.

De skrivningar som finns om information är enligt mig inte tillräckligt tydliga. Man klubbar nu igenom den här lagen, som till exempel har inslag om varningstexter på förpackningar. Man gör en sådan bedömning utan att det egentligen är påkallat; EU driver ingen process mot oss. Vilken signal tycker Anita Brodén att det sänder till de föräldrar som väntar på svar? Tycker Anita Brodén verkligen att det här är ett sätt för politiken att understödja föräldrars självbestämmande?

Anf. 21 ANITA BRODÉN (FP) replik:

Herr talman! Jag tycker nog ändå att den här lagen har tydliggjort mycket av det som har varit en praxis och en branschöverenskommelse. Det är svårt att inte läsa in det. Mycket av detta har vi tillvaratagit i betänkandet. Dessutom tydliggör vi hur myndigheterna ska arbeta tillsammans. Som jag har sagt flera gånger tidigare lyfter vi fram information och utbildning. Stor hänsyn ska tas till behovet av mer och adekvat information om modersmjölksersättning. Jag tycker att detta klargörs.

Det som Sara kallar varningstext är mer tänkt som en informations-text. Men jag säger som Åsa Coenraads: Vi behöver nu arbeta vidare i stor ödmjukhet. Det kommer att fortsätta arbetas, bland annat inom Socialstyrelsen. Det finns nog anledning att titta vidare på den konkreta utformningen. Jag har stor respekt och känner stor ödmjukhet. Den här frågan berör många människor på djupet. Därför kan ingen av oss stå här och vara kaxig eller självsäker, oavsett vilket parti vi tillhör. Här tror jag att det finns en känsla och en önskan och vilja att göra någonting bra. Alla mödrar, föräldrar och familjer ska lyftas fram, så att man hittar det

Prot. 2013/14:36
28 november

*Marknadsföring
av modersmjölks-
ersättning och
tillskottsnäring*

alternativ som passar en allra bäst och framför allt det som fungerar. Det är barnens bästa och hela familjens bästa vi får ha för ögonen.

Anf. 22 STAFFAN DANIELSSON (C):

Herr talman! Det här är en viktig fråga som jag närmar mig med ödmjukhet. Frågan har blivit väl belyst i debatten. Hur ska modersmjölkersättning få marknadsföras i Sverige? Bakgrunden till att frågan är på tapeten är ursprungligen som vi vet extremt fula kampanjer från livsmedelsindustrin vilka har lett till väldigt trista effekter i fattigare länder.

Jag instämmer i att vi har ett väl fungerande system i Sverige i dag, med god marknadsföringssed och en branschöverenskommelse. I Sverige får barn i sig den näring de behöver, oavsett om de ammas eller får ersättning. Det är självfallet upp till varje förälder att välja vad som är bäst för barnen.

Men Sverige är också på det här området bundet av EU:s regelverk, som vi måste följa. Anita Brodén redovisade på ett bra sätt regeringens bedömning i den här frågan. Regeringens bedömning, Jens Holm, är att vi är bundna av direktivet. Det finns ett tryck på oss från EU-kommissionen att agera, och regeringen har valt att göra detta. Vi kan naturligtvis obstruera, gå i väggen och testa gränser. Det kan man göra inom EU-sammanhang. Men jag tycker inte att man alltid ska driva den linjen, och det här kanske inte är en fråga som man ska välja den linjen i. Här har regeringen gjort en bedömning, och man kommer nu med en lagstiftning.

Amning har fördelar, men modersmjölkersättning behövs också och funkas väl, givet att den har rätt sammansättning och så vidare, vilket vi också reglerar noga i denna lagstiftning. Föräldrar avgör själva vad som är bäst för deras barn.

Hur ser då de svenska barnmatsföretagen på den föreslagna lagstiftningen? Jag såg i deras remissvar att de som berörs av den lagstiftning som vi nu lägger fast har en tydlig uppfattning. De välkomnar att direktivet införs i svensk lagstiftning ”då detta ger en ökad tydlighet för såväl konsumenter som för olika opinionsbildare i landet”. Barnmatsföretagen påpekar beträffande den 30 år gamla branschöverenskommelsen att ”flera nya aktörer har tillkommit sedan 1983” och att man inte kan räkna med att nya aktörer automatiskt får kännedom om den. De anser att ”en svensk lagstiftning ger en större säkerhet i att intentionerna i WHO kod och EU direktiv respekteras av alla producenter och importörer av modersmjölkersättning”.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 23 IRENE OSKARSSON (KD):

Herr talman! I detta teknikens tidevarv går det åt både papper och paddor och allt möjligt annat innan man är uppe i talarstolen.

Vi har hittills i kammaren i dag diskuterat någonting annat än det som egentligen ligger på bordet. Det kan naturligtvis vara fullt förståeligt. Det finns frågor som berör oss människor djupare än andra, av just det skälet att vi är individer med ett stort patos för barn, unga och familjer och deras välbefinnande.

Grunden för den här debatten har alla talare berört. Det handlar om vad som har hänt runt om i vår värld. Tyvärr hände det inte bara 1981, utan det händer fortfarande: Barn får inte den näring de behöver eller får

den inte på ett hälsosamt sätt. Utifrån det tog EU initiativ till det direktiv som ligger till grund för dagens betänkande. Parallellt med detta arbete gjordes förtjänstfulla insatser här hemma för en partsöverskridande överenskommelse. Men som tidigare debattörer har berört har det gått ett antal år sedan dess. Det finns nya aktörer som är delaktiga i verksamhet och bedriver forskning, utveckling, försäljning och så vidare men som av naturliga skäl inte var med då.

Sammantaget har detta gjort att regeringen, precis som mina allianskolleger har berört, har tagit initiativ till att tydliggöra detta. Jag skulle i detta sammanhang vilja säga att jag tror att de som lyssnar på den här debatten gör väl i att läsa Livsmedelsverkets förordning LIVSFS 2008:2, §§ 15, 16 och 17. Där står mycket tydligt hur dessa produkter ska märkas. Dagens betänkande berör inte märkningen som sådan över huvud taget. Dagens betänkande berör hur vi ska tillåta eller inte tillåta marknadsföring av de här produkterna. Den partsöverenskommelse och det betänkande vi har nu är i stort likvärdiga. Det blir tydligare nu vad som är tillåtet i marknadsföring och vad som inte är det. Det tycker jag är positivt.

Det som dagens betänkande tillför, och som bland andra Anita Brodén har framhållit, är att vi nu sätter fokus på det som de flesta har ägnat den största tiden hittills, nämligen att den personal som sedan jobbar med våra barn och med våra nyblivna föräldrar ska ha kompetens och kunskap om hur vi ger våra barn en god start och en god näringstillförsel, om det är via bröstmjölken eller via ersättning och vilken ersättning och med vilken sammansättning det i så fall ska vara. Den kompetensen behövs. Det har också remissinstanserna tydligt framfört.

Detta handlar alltså inte om värderingar av människor, människors eget val eller föräldrars val, där de har val – ett antal mödrar har inga val att göra i det här sammanhanget, och de kräver vår största respekt, anser jag.

Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag och avslag på samtliga motioner.

Anf. 24 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Det som stör mig något i den här debatten är att ni från den borgerliga sidan försöker låta påskina att detta med varningstexten eller upplysningstexten på modersmjölksersättningen är något man kan jobba vidare med och att det inte är klart vad som gäller. Vi har ju § 8 i propositionen. Där står det att det ska ”framhållas att amning har fördelar”.

När jag frågade Anita Brodén om vilka dessa fördelar var fick jag till slut svar. En av fördelarna är att livmodern drar ihop sig.

Men grejen är ju att det finns massvis med fördelar med flaskmatning också. Det finns exempelvis enorma jämställdhetsfördelar som jag nämnde i mitt anförande. Det finns enorma fördelar för de kvinnor som faktiskt inte kan få fram mjölk ur bröstet. Det finns enorma fördelar för de kvinnor som får ont och får sår i bröstet när de i stället kan flaskmata. Ska man då ensidigt i en lag säga att det ena har fördelar framför det andra?

Dessutom står det fortsättningsvis i lagen att det ska framgå att produkten ”endast bör användas på rekommendation av en person med utbildning i medicin, näringslära eller farmaci”. Det tycker jag också är att sända en signal om att modersmjölkersättning är något man ska vara ytterst försiktig med.

Irene Oskarsson, jag förstår inte hur detta rimmar med ert tal om att låta föräldrarna själva bestämma och att ge dem saklig information. Tycker inte Irene Oskarsson att man i lagens § 8 väldigt tydligt tar ställning för amning framför flaskmatning?

Anf. 25 IRENE OSKARSSON (KD) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja börja nästan i slutet på Jens Holms replik. Vi lyfter nu fram behovet av ytterligare kunskap och kompetens hos dem som möter barn och nyblivna föräldrar. Då är det centralt att det är människor som har god kunskap och kompetens om just det som Jens Holm tar upp, alltså fördelar, möjligheter, problem och så vidare med att ge bröstmjolk eller att ge bröstmjölkersättning där så behövs.

Det är centralt att den personal som möter föräldrarna har god kunskap och kompetens om detta. Oavsett om det är sjukvårdspersonal eller personal på närmaste apotek – det är ju ofta det som är närmast till hands; ofta finns det inom sjukhusets väggar – är det väl oerhört centralt?

Om vi nu ska fortsätta med paragrafter i ett ämne som är ganska känsligt vill jag framhålla att det är som jag säger att Livsmedelsverkets föreskrifter 2008:2 § 15 väldigt tydligt talar om vad som ska stå på dessa förpackningar. Det gäller nu, och det kommer att gälla framgent också.

Anf. 26 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Det är lagar som vi klubbar igenom i den här församlingen, Irene Oskarsson. Det är inte bara allmänt tyckande det handlar om, utan det är lagar. Lagar är också normerande. De går direkt ut i samhället. De går ut till alla barnmorskor, apotekare, sjukvårdspersonal på BB och bvc och så vidare som arbetar med de här frågorna.

Det står i den föreslagna lagen att amning har fördelar. Min enkla fråga till dig som jag faktiskt inte har fått svar på är: Fördelar framför vad?

Anita Brodén berättade att livmodern drar ihop sig. Bra, då har vi fått besked om det. Det kan vara en konkret fördel. Jag kan ta ett par andra fördelar med amning också, faktiskt. Det finns jättemycket som är bra med amning. Det finns dock massvis med fördelar också med modersmjölkersättning och flaskmatning.

Om vi nu ska vara ärliga, Irene Oskarsson, och ge föräldrarna frihet att göra valet utan moraliserande påbud, varningsetiketter eller annat från oss politiker kan man inte ha en paragraf som säger att det ena är bättre än det andra? Eller vad tycker Irene Oskarsson egentligen?

Anf. 27 IRENE OSKARSSON (KD) replik:

Herr talman! Då handlar det väl inte om vad Irene Oskarsson tycker heller? Då handlar det väl om vad vetenskap och beprövad erfarenhet har gett oss vid handen. Mitt tyckande är ganska ointressant i sammanhanget.

Jag har att förhålla mig till de kunskapsplattformar vi har av olika slag. Bland annat är vårdpersonals långa erfarenhet en sådan. Det är kem-

isk sammansättning – om vi nu ska ta sådana ord i vår mun – som är intressant.

Har vi likvärdiga komponenter som kan ersätta modersmjölk? Ja, det har vi. Vi har produkter som har sådan sammansättning och som är möjliga att få på grund av allergier och så vidare. Det ska naturligtvis beskrivas och kommuniceras på ett neutralt sätt till dem som vill ha denna information, det vill säga föräldrar som frågar efter den. Jag tänker inte fråga de föräldrarna varför de vill ha den informationen. Den ska finnas, och då ska personal ha erforderlig kompetens för att ge den. Mitt tyckande är ganska ointressant i sammanhanget.

Anf. 28 STAFFAN DANIELSSON (C):

Herr talman! Jag gör ett inlägg till för att ge mig själv chansen att resonera och fundera kring de frågor som Jens Holm har ställt till alla deltagare utom just mig.

Att ”amning har fördelar” är något som Jens Holm ser som ett kontroversiellt uttalande. Jag har svårt att förstå den inställningen.

Under mänsklighetens historia, fram till dess modersmjölksersättningar började tillverkas, var det ju amning som gällde.

Nu har vi ett läge då vi har bra ersättningar som är av hög kvalitet och noga reglerade. Då fungerar det, och kan kanske till och med ibland vara bättre.

Vad är alternativet till att skriva att amning har fördelar? Man kan skriva att amning har nackdelar, eller man kan skriva att amning inte har någon betydelse. De två sista argumenten har livsmedelsindustrin trummat ut i Afrika och i andra länder för att motivera kvinnor att bara använda modersmjölksersättningar.

Jag tycker att det är ett naturligt konstaterande att säga att amning har fördelar. Sedan bestämmer föräldrarna själva. Vi har utmärkta modersmjölksersättningar som ibland behövs som komplement eller helt och hållet. De är precis lika bra, för barnen får bra näring i Sverige och så vidare. Men att göra någon dramatik av att man konstaterar att människan är människa och att amning har fördelar tycker jag är lite trist.

Anf. 29 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Staffan Danielsson frågar mig vad alternativet är till formuleringen ”amning har fördelar” i 8 § i lagen. Alternativet är att inte säga någonting alls – att inte säga att det ena är bättre än det andra. Jag tycker att det borde vara en självklarhet om vi ska ha opartisk information till våra föräldrar. Tycker inte Staffan Danielsson det?

Anf. 30 STAFFAN DANIELSSON (C) replik:

Herr talman! Jag är säker på att barnmatsindustrin, framför allt när man marknadsförde sina kampanjer om detta, skulle uppskatta stödet från Jens Holm när han menar att det går lika bra med annan mjölk som med bröstmjölk.

Det går väldigt bra med modersmjölksersättning; det är ett utmärkt alternativ med dagens höga kvalitet och så vidare. Föräldrarna väljer själva. Det behövs som tillskott och ibland helt och hållet.

Utgångspunkten är ändå att det är naturligt att konstatera att amning har fördelar, att det är en ingång i det hela och att föräldrar gärna använ-

der det. Jag tycker att det är rätt allvarligt att se hur snett det här har gått tidigare i marknadsföringspropaganda där man har sagt just att det inte spelar någon roll och att det går lika bra. Så har man sagt trots att det ibland har varit dålig kvalitet på modersmjölksersättningarna. Detta är någonting som vi behöver ha regelverk för. Det är bra att vi har marknadsföringsregler.

Jag har uppfattat att vi är överens i sak om att man ska reglera marknadsföringen på det sätt som vi gör. Vi är överens om att vi har ett bra förhållande i Sverige med god marknadsföringssed och så vidare. Men det vi diskuterar ovanpå detta är att EU har ett regelverk som vi måste följa, och nu har regeringen bedömt att vi gör på det här sättet.

Att ifrågasätta själva grunden, som Jens Holm gör här, är en fråga som skulle ha stora konsekvenser och behöva diskuteras noga. Jag tycker att EU och Sverige är på rätt väg i frågan: Föräldrar bestämmer själva och så vidare. Jag ser det som ett naturligt konstaterande att konstatera att människan är människa och att amning har fördelar. Det är ingen problematik i det. Men jag noterar att Jens Holm ser en stor problematik i detta.

Anf. 31 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Det kan du skriva upp att jag gör, Staffan Danielsson! Vi har expertmyndigheter som brukar komma med rådgivning till svenska folket. Det är ytterst sällan vi skriver in i våra lagar att det ena är bättre än det andra när föräldrarna står inför två olika val.

Du vill uppenbarligen att kvinnan med stora sår på sina bröst, kvinnan som inte kan få fram någon mjölk ur sina bröst, mamman och pappan eller de två kvinnorna eller vilka det nu är som lever tillsammans och som bestämmer att de av jämställdhetsskäl vill flaskmata sitt barn med modersmjölksersättning ska ha det fria valet att göra det. Men de ska alltså påminnas, Staffan Danielsson, varje gång de tar fram den där modersmjölksersättningen om att det de då gör egentligen är sämre än att amma eftersom det står i lagen från regeringen och riksdagen i § 8 att amning är bättre än det de just nu gör.

Detta tycker jag är att stigmatisera och moralisera över de föräldrar som har gjort det aktiva och medvetna valet att flaskmata sitt barn i stället. Det rimmar inte med det som i alla fall alla andra borgerliga har anfört i den här kammaren: att föräldrarna ska få göra valet mellan att amma eller flaskmata eller göra lite både och.

Anf. 32 STAFFAN DANIELSSON (C) replik:

Herr talman! Föräldrarna bestämmer själva, och alternativet amning finns. Ett bra alternativ är också modersmjölksersättningar, som har hög kvalitet och som kan användas helt och hållet eller delvis – absolut.

Men marknadsföringen behöver regleras, och jag tycker att det är ett naturligt konstaterande att säga att ingången ändå är ett budskap att amning har fördelar. Jag tror att det vore fel att ha ingången att amning inte har någon betydelse eller att amning har nackdelar.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 12 §.)

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2013/14:SfU5
Förstärkt nedsättning av egenavgifter (prop. 2013/14:14)
föredrogs.

*Förstärkt nedsättning
av egenavgifter*

Anf. 33 JASENKO OMANOVIC (S):

Herr talman! I dag ska vi debattera betänkande SfU 5 *Förstärkt nedsättning av egenavgifter*. Vi socialdemokrater har tre reservationer som vi såklart står bakom, men för tids vinnande yrkar jag bifall bara till den första.

Herr talman! Regeringen säger att man vill sänka egenavgiften ytterligare för att göra egenföretagande mer attraktivt. Låt oss granska detta lite grann, herr talman. Vad betyder det? Det innebär i praktiken att man sänker egenavgiften med 5 000 kronor per år för att öka intresset för egenföretagande. Om vi skulle säga att varje egenföretagare jobbar ungefär lika mycket som löntagare – 260 dagar om året – kan vi konstatera att 5 000 kronor blir 19:20 kronor per dag. Det är ungefär lika mycket som den 20-kronorssedel jag har här, herr talman.

20 kronor per dag för att göra företagande mer attraktivt – är det detta som Alliansen har att erbjuda företagare? Är det denna framtidsbild som man har att erbjuda? Då är det väldigt svagt. Egenföretagare är folk med drivkraft. De behöver inte bidrag. De har redan drivkraften. Det de behöver är lite vind under vingarna när de väl är på väg.

Vi socialdemokrater säger i stället: Vilka hinder kan egenföretagarna stöta på i sin väg? En del av detta är att vi säger så här: Om de vill utöka sin verksamhet och anställa finns det en del oförutsedda utgifter som de kan råka ut för, bland annat den andra sjuklöneveckan. Vi säger därför att vi vill ta bort den. Det underlättar för företagare att ta steget och anställa.

Vi har sagt att vi vill underlätta för företagare genom att när de väl levererar en vara eller tjänst ska de få betalt inom 30 dagar. Det har vi också sagt, herr talman, eftersom det är viktigt för en egenföretagare.

Dessutom har vi sagt att vi ska satsa på regionalpolitiken. Då kan man undra vad regionalpolitiken har att göra med egenföretagandet. För den som inte vet kan jag nämna att staten – riksdagen genom sina många beslut och de statliga myndigheterna – upphandlar varor och tjänster för långt mer än hundra miljarder. Om man koncentrerar det på ett ställe går all den drivkraft som finns bland egenföretagare ute i landet förlorad när de går miste om möjligheten att få jobben, uppdragen, möjligheten att leverera varor och tjänster till statliga myndigheter. Det blir fallet om man koncentrerar det på bara några få ställen.

Därför är det viktigt med en bra regionalpolitik. Då får många företagare möjlighet att vara med och konkurrera om jobben och att leverera varor och tjänster. Dessutom får de betalt inom 30 dagar. Det är en framtidspolitik, herr talman. 20 kronor i bidrag per dag, som Moderaterna nu vill införa, är ingen framtidspolitik.

När vi ändå är inne på bidrag som Moderaterna vill ge kan vi tänka på de gamla moderaterna. De var emot höga skatter. De nya moderaterna är för låga skatter. Var finns skillnaden? Det här betänkandet är ett steg mot låga skatter. Man har bara en målsättning oavsett om man kallar sig ny eller gammal moderat. Målet är detsamma.

Frågan är vad en företagare behöver. Jag har nämnt några saker. En ytterligare sak som kan stödja företagare mycket bättre än 20-lappen är att satsa på infrastruktur, att skapa möjligheter för småföretagen att bredda sig, att skapa större områden för dem att verka på. Det behöver småföretagarna. Det är ingen framtidspolitik som Alliansen erbjuder, inte för småföretagarna.

För två år sedan var vi på besök i Örebro. Då var det en av småföretagarna som tyckte att de behövde en bättre föräldraförsäkring, en som var bättre anpassad för småföretagare. Man behöver kanske nattis, för som småföretagare jobbar man inte alltid mellan åtta och fem. Arbetsvillkoren är olika och gör att man ibland jobbar dygnet runt beroende på vilka varor och tjänster man levererar. Därför är det viktigt att erbjuda möjligheter, ta bort trösklar som finns. Det gör det möjligt för företagarnas drivkraft att utvecklas, och därmed skapas förutsättningar för tillväxt och en framtid för Sverige, herr talman. Det är det som behövs.

Vad har vi i stället? Vilka erbjudanden har Alliansen? Det är ett bidrag på 20 kronor per dag till företagare. Det ska de nöja sig med. Det ska ge tillväxt i landet. Det tror inte vi socialdemokrater är den framtidsmöjlighet som Sverige behöver. Sverige behöver någonting annat. Sverige behöver ett parti som ser företagarnas villkor och ser vad det är som behöver göras för att företagarna ska få luft under vingarna och kunna bära Sverige framåt i utvecklingen. Det är framtidspartiet Socialdemokraternas svar.

Det som jag har räknat upp i talarstolen i dag är en del av de svar vi har. Med tanke på att jag förbrukat min talartid kan jag inte fortsätta att leverera fler svar, utan jag får återkomma vid andra tillfällen, herr talman.

(Applåder)

Anf. 34 GUNVOR G ERICSON (MP):

Herr talman! Det behövs många förslag för en företagsvänligare politik. Nyckeln till nya jobb i Sverige finns i småföretagen. De senaste 20 åren har fyra av fem jobb skapats i företag med färre än 50 anställda. Sveriges småföretagare förtjänar en politik som gynnar entreprenörskap och innovation, en politik som underlättar för nya företag att starta upp, utvecklas och anställa fler.

Sveriges småföretagare pekar ut den höga nivån på arbetsgivaravgiften och det betungande sjuklöneansvaret som de två största hindren för att kunna växa och skapa nya jobb. Miljöpartiet vill reducera arbetsgivaravgiften för alla företag, särskilt för de små företagen. Vi föreslog i vår budgetmotion att avgiften skulle sänkas med 10 procentenheter på en lönesumma upp till 760 000 kronor. Det förslaget skulle ge en skattelättnad på upp till 76 000 kronor per år, vilket är betydelsefullt för ett litet företag. Egenföretagare får motsvarande sänkning av egenavgiften.

Vi har även lagt fram förslag om att slopa sjuklöneansvaret. Vi säger att det ska slopas helt för dem som har tio anställda eller färre. Nu förstärkte vi det förslaget i vår senaste budget genom att föreslå att alla företag med 11–49 anställda får en schablonmässig ersättning motsvarande den ersättning företag med tio anställda får. Då blir det inte någon tröskeffekt.

Häromdagen beslutade riksdagen om andra inkomstberäkningar och andra utgiftsramar. Därför har vårt förslag fallit. Regeringen föreslår i propositionen att egenavgifterna förstärks genom att avgiften vid avgiftsberäkningen höjs med 5 000 kronor till 15 000 kronor per år. Regeringens förslag är med den höjningen mindre omfattande än det som Miljöpartiet föreslagit, men det är bättre än ingenting alls. Eftersom vårt eget förslag har fallit ställer vi oss bakom förslaget i propositionen.

I betänkandettexten finns även en beskrivning av nystartszoner och ett avstyrkande av en motion om nystartszoner. Motivet till att man föreslår avslag på motionen är att man anser att regeringen nog kommer att ta hänsyn till det. Miljöpartiet ser inte nystartszoner som en effektiv politisk reform, snarare tvärtom. Vi tror att det skulle kunna leda till en mer skiktad och segregerad arbetsmarknad. Av det skälet vill vi att det avslås. Jag yrkar därför bifall till Miljöpartiets motivreservation i detta betänkande.

Som jag sade inledningsvis är det ytterst angeläget att satsa på bättre förutsättningar för små företag. Då är sänkt arbetsgivaravgift och slopat sjuklöneansvar de två viktigaste punkterna.

Anf. 35 GUNNAR AXÉN (M):

Herr talman! Nu är det upp till bevis för dem som säger sig vilja underlätta framväxten av nya företag. Nu är det upp till bevis för dem som vill ha fler jobb och nya och växande företag.

I det här betänkandet föreslås en markant förstärkning av den nedsättning av egenavgiften för företagare som tidigare införts. Nedsättningen ökas med 50 procent till 7 ½ procent av avgiftsunderlaget, och det maximala avdragsbeloppet ökar med 50 procent till 15 000 kronor per år.

Det betyder – och nu ska jag vara riktigt tydlig eftersom en av de tidigare talarna inte verkar förstå skillnaden mellan bidrag och minskade kostnader – för en småföretagare drygt tusen kronor i minskade utgifter varje månad. Vidare föreslås att begränsningsregeln gällande delägare i handelsbolag tas bort, vilket leder till en regelförenkling som minskar den administrativa belastningen för företagare. Såväl Arbetsförmedlingen som företrädare för näringslivet, till exempel Företagarna och LRF, har välkomnat förslagen. LRF har till och med uttryckt att en nedsättning av egenavgifterna är den viktigaste åtgärden inom skatte- och avgiftsområdet för landets småföretagare.

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU, framhåller att en sänkning av egenavgifterna gör företagande mer attraktivt, både i förhållande till andra former av sysselsättning och i förhållande till arbetslöshet. IFAU anser att i grupperna arbetslösa och lågutbildade kan nedsättningen antas få positiva sysselsättningseffekter.

Det var den 1 januari 2010 som den första nedsättningen av egenavgifterna för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag genomfördes i syfte att göra det mer attraktivt att starta, driva och utveckla företag. Nu tar vi ytterligare ett steg i den riktningen genom att förstärka nedsättningen, det vill säga minska kostnaderna för småföretagare.

Jag vill framhålla att av den konsekvensanalys som återfinns i regeringens proposition framgår att såväl den ekonomiska standarden som den disponibla inkomsten, med detta förslag, ökar mest för dem som tillhör de grupper som har de lägsta inkomsterna.

Förslaget ska ses som en del i Alliansens strategi och arbete för att främja framväxten av nya företag och ökad sysselsättning. Det är ett arbete som resulterat i att vi har nått rekordnivåer vad gäller antalet sysselsatta – trots en djup och långvarig internationell ekonomisk nedgång.

Föga förvånande visar det sig nu när det kommer till praktisk handling att Socialdemokraterna vill att förslaget avslås. I stället för att underlätta för landets småföretagare vill man kraftigt öka de offentliga utgifterna för sjukförsäkringen.

Herr talman! Ärade åhörare och för den delen representanter för granskande medier! Jasenko Omanovic motiverade visserligen i talarstolen här att man är emot förslaget därför att man tycker att nedsättningen av egenavgifterna är för liten, men han berörde över huvud taget inte det motiv Socialdemokraterna anger i sin motion för att gå emot förslaget. I sin motion hävdar Socialdemokraterna att de är emot förslaget om nedsättning av egenavgifter för att man i stället vill ta bort arbetsgivarnas ansvar för att betala ut sjuklön den andra sjuklöneveckan. Men det här stämmer inte. Av den rapport som Socialdemokraterna presenterade när de presenterade förslaget om att ta bort ansvaret för den andra sjuklöneveckan framgår att konstruktionen är sådan att arbetsgivarna med Socialdemokraternas förslag även i fortsättningen ska betala sjuklön den andra sjuklöneveckan. Sedan ska man i efterhand hos Skatteverket begära en kreditering för den kostnaden.

Tala om att öka regelkrånglet för landets företagare och för arbetsgivarna! Och dessutom skapar man en mycket rättsosäker situation. Man har inte presenterat någon annan konstruktion än den man gjorde ursprungligen, och den ser ut exakt på det här sättet. Man ska i efterhand hos Skatteverket begära en kreditering på sitt skattekonto för den kostnad man har haft för den andra sjuklöneveckan.

Ska det bli Skatteverket i framtiden som i efterhand ska avgöra om en person har saknat arbetsförmåga eller inte, för att sedan eventuellt ersätta arbetsgivaren för sjuklönekostnaden? Eller ska man börja blanda in både Skatteverket och Försäkringskassan i beslutsfattandet? För någon behöver ju fatta beslut om att godkänna sjukskrivningen.

Socialdemokraterna finansierar slopandet av sjuklöneansvaret för den andra veckan, som beräknas kosta 3,3 miljarder kronor, med att säga nej till nedsättningen av egenavgifterna för småföretagarna. Det finansierar man genom att höja arbetsgivaravgiften med, håll i er, 14,2 miljarder kronor. Man vill alltså sänka kostnaderna för arbetsgivarna med 3,3 miljarder kronor genom att ta bort ansvaret för den andra sjuklöneveckan. I stället höjer man egenavgifter och arbetsgivaravgifter mångdubbelt om, med nästan ett femfaldigt belopp. Man påstår att arbetsgivarna ska slippa betala ut sjuklön den andra veckan, men det är ett påstående som haltar eftersom man inför nya regelkrångel i stället.

Snurrt blir det hur som helst även om man mångdubbelt om tar igen på gungorna det man förlorar på karusellerna. Och definitivt blir det inte bättre om man vill främja företagande och ökad sysselsättning. Socialdemokraterna höjer faktiskt skatterna för företagarna och på arbete med 30 miljarder kronor. De påstår sig vilja regera ihop med Miljöpartiet som höjer skatterna på arbete och för företagarna med 42 miljarder kronor. Ska de ta med Vänstern i det här samarbetet kan man räkna med att skat-

ter och avgifter höjs för företagarna och på arbete med 77 miljarder kronor.

Alliansen har varit framgångsrik vad gäller att främja framväxten av nya företag. År 2012 hade det startats nästan 20 000 företag sedan Alliansen tillträdde 2006. Vi har i dag över 200 000 fler människor i jobb. Den som vill se växande företag och fler människor i arbete gör definitivt bäst i att hålla på Alliansen även i det kommande valet.

Med det, herr talman, ber jag att få yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.
(Applåder)

I detta anförande instämde Gunilla Nordgren och Lars-Arne Staxäng (båda M).

Anf. 36 JASENKO OMANOVIC (S) replik:

Herr talman! Man blir lite snurrig av att lyssna på Gunnar Axén, med en massa miljarder hit eller dit. Men en sak är säker: Med det engagemanget för skattesänkningar med miljarder är han den gamla moderaten.

Däremot ska vi nu diskutera och debattera frågan om den andra sjuklöneveckan, Gunnar Axén. Vi har presenterat ett förslag, och det är att ta bort ansvaret för den andra sjuklöneveckan. Sedan har Gunnar Axén ägnat tid åt att utveckla teorier om hur vi kommer att genomföra det. Vi har bara presenterat ett förslag. Vi kommer att ta bort ansvaret för den andra sjuklöneveckan punkt slut. Det är det som är vårt förslag.

Till vår glädje kan vi konstatera att det finns ett alliansparti som vill det likaså. Vi har redan hört Miljöpartiet här, men Folkpartiet har bestämt sig för borttagande av ansvaret för den andra sjuklöneveckan. Tycker inte Gunnar Axén att det ansvaret är ett hinder och medför en oförutsedd utgift för småföretagare som vi borde enas om att underlätta för så att de kan ta steget och anställa? Ska vi inte få bort den oförutsedda utgiften, som kan dyka upp? Vi vill inte ha en marknad där man rekryterar utifrån läkarintyg utan där man rekryterar utifrån kompetens.

Anf. 37 GUNNAR AXÉN (M) replik:

Herr talman! Jag tror att jag har läst de socialdemokratiska förslagen lite noggrannare än vad Jasenko Omanovic har gjort. Jag läste den rapport som Socialdemokraterna presenterade när de lanserade förslaget om, som man kallar det, att ta bort ansvaret för att betala ut sjuklön den andra sjuklöneveckan. I den rapporten står det tydligt att konstruktionen är sådan att arbetsgivaren ska betala sjuklön även den andra sjuklöneveckan men i efterhand begära kreditering för utgiften på sitt konto hos Skatteverket. Så är konstruktionen.

Jag skulle vilja uppmana medierna som följer den här debatten att syna bluffen från Socialdemokraternas sida. Förslaget kommer att skapa ett ofantligt krångligt regelverk för landets företagare, och det kommer att bli otroligt rättsosäkert. Vem ska avgöra om man har rätt till skatte-kreditering hos Skatteverket för sjukdagarna under den andra sjuklöneveckan? Vem ska avgöra om personen har saknat arbetsförmåga eller inte? Är det Skatteverket som ska avgöra det i framtiden?

Prot. 2013/14:36
28 november

*Förstärkt nedsättning
av egenavgifter*

Jag respekterar Jasenko Omanovic, men jag tycker att han borde läsa förslaget och diskutera det utifrån hur det faktiskt ser ut. Sedan rapporten publicerades har inte någon annan konstruktion presenterats. Det är därför lite svårt att få ihop siffrorna i ert budgetförslag.

Ni säger att ni sänker kostnaderna för sjuklönen under andra sjuklöneveckan med 3,3 miljarder kronor. Men ni finansierar det genom att höja arbetsgivaravgiften och säga nej till sänkningar av egenavgifter för småföretagare med närmare 15 miljarder kronor. Förslaget är överfinansierat nästan fem gånger. Det blir alltså en belastning för företagare, och det kommer att vara hämmande för sysselsättningen. Vi kommer att förlora jobb med den socialdemokratiska politiken.

Anf. 38 JASENKO OMANOVIC (S) replik:

Herr talman! Jag noterar att Gunnar Axén väljer att prata om allt annat än att svara på min fråga. Tycker han inte att detta är en belastning för företagare? Men han pratar ju bara om konstruktionen. Vi inom Socialdemokraterna har fattat beslut om att ta bort den andra sjuklöneveckan. Frågan är vad ni tycker.

Jag hoppas att medierna uppmärksammar det här. Ni säger att man gör företagande mer attraktivt om företagarna får 20 kronor per dag. På det sättet ska man göra företagandet mer attraktivt. Frågan är vad den andra sjuklöneveckan kostar. Vad är det som Gunnar Axén erbjuder i sin helhet?

Om vi ska prata om anställningar kan det nämnas att var femte rekrytering misslyckas på grund av brist på kompetens. Ska småföretagare växa behövs det kompetenta personer. Orsaken till att de saknas är färre platser på högskolan, färre platser på komvux och färre arbetsmarknadsutbildningsplatser. Pengarna går till något annat, till skattesänkningar. 10 procent av den rikaste delen av befolkningen har fått 25 miljarder. Jag undrar hur många småföretagare det finns bland de 10 procenten. I stället får de 20 kronor per dag.

Anf. 39 GUNNAR AXÉN (M) replik:

Herr talman! I det betänkande som nu ligger på riksdagens bord föreslås nedsatta egenavgifter för företagare, något som framför allt gynnar småföretagare och minskar deras utgifter varje månad med drygt 1 000 kronor.

Jag är tacksam över att Jasenko Omanovic för tredje gången ger mig möjlighet att förklara den socialdemokratiska konstruktionen av borttagandet av den andra sjuklöneveckan.

Det socialdemokratiska förslaget går ut på – och jag säger det nu för tredje gången – att arbetsgivarna även i fortsättningen ska betala sjuklön under den andra sjuklöneveckan. I efterhand kan de begära en kreditering på sina skattekonton hos Skatteverket för de sjuklönekostnader som de har haft under den andra sjuklöneveckan. Det skapar en enorm byråkrati för arbetsgivaren. Och vem ska avgöra – Skatteverket eller Försäkringskassan – om arbetsgivaren i efterhand har rätt till skattekrediteringen eller inte?

Det här är så ogenomtänkt. När landets arbetsgivare får klart för sig vad man verkligen föreslår borde de direkt rygga tillbaka.

Det så kallade avskaffandet av ansvaret för den andra sjuklöneveckan som i slutändan egentligen är en skatteminskning skulle kosta 3,3 miljarder kronor. Den kostnaden finansierar man fem gånger om genom att höja egenavgiften för småföretagarna och höja arbetsgivaravgiften för alla arbetsgivare med nästan 15 miljarder kronor. Det är en del av Socialdemokraternas skattechock på 30 miljarder kronor som kommer att drabba tillväxt, företagande och sysselsättning, om olyckan skulle vara framme.

(Applåder)
(forts. 11 §)

Prot. 2013/14:36
28 november

*Förstärkt nedsättning
av egenavgifter*

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.55 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

10 § Frågestund

Frågestund

Anf. 40 TALMANNEN:

Jag hälsar statsråden välkomna. Frågor besvaras av statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd, statsrådet Ewa Björling, statsrådet Anna-Karin Hatt, miljöminister Lena Ek och statsrådet Maria Arnholm.

En fråga ska vara av övergripande allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde. Frågor till övriga statsråd förutsätts beröra deras ansvarsområden inom regeringen.

Underhållet av järnvägarna

Anf. 41 ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Först kan jag bara konstatera att regeringen har toppat laget. Vad roligt att se en helt kvinnlig regeringspanel!

(Applåder)

För två veckor sedan spårade ett tåg ur strax söder om Stockholms central. Bara tur gjorde att inte många människor kom till allvarlig skada. Under den moderatledda regeringens tid vid makten har ett tåg i månaden spårat ur. Antalet allvarliga fel i järnvägstrafiken har fyrdubblats. Efter sju år med en moderatledd regering sjunker punktligheten på järnvägen.

Regeringen påstår sig ha sorsatsat på järnväg, men i budgetpropositionen föreslås en nedskärning med 286 miljoner kronor. Under den tid regeringen påstår sig ha sorsatsat har två underhållsarbetare om dagen varslats om uppsägning på grund av arbetsbrist. Över 700 underhålls-

arbetare i Sverige har varslats om uppsägning samtidigt som bristerna i järnvägen har accelererat.

Jag vill därför fråga ansvarigt statsråd om hon är beredd att dra tillbaka den nedskärning om 286 miljoner som hon har lagt på riksdagens bord.

Anf. 42 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr talman! Jag får tacka så mycket för det Anders Ygeman sade om toppningen – den ska kunna stå sig minst fyra år till.

När det gäller förutsättningarna för att kunna vinna inte bara väljarnas förtroende utan också tågresenärernas förtroende handlar det nog också om att återfå förtroendet för järnvägen. Just beroende på att underhållet har varit så hårt eftersatt har regeringen ända sedan 2006 varje år satsat mer och mer på järnvägen, både för att underhålla den infrastruktur vi har och för att lägga fram förslag om att bygga om, bygga ut och bygga nytt, vilket kommer att behövas.

Det är otroligt stora satsningar. Det är mer än dubbelt så mycket för åren som kommer jämfört med tidigare år när det gäller drift och underhåll.

Eftersom vi lyckades få till stånd en extrasatsning på underhållet 2011, 2012 och 2013 är det just en extrasatsning, inte en nedskärning.

Anf. 43 ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Men om det är en så stor extrasatsning, hur kommer det sig då att två underhållsarbetare om dagen har varslats om uppsägning under den tid ni har extrasatsat och att ni nu skär ned med 286 miljoner kronor trots att ni toppar den påstådda storsatsningen?

Följden av mindre underhållspengar är sämre järnväg och fler arbetslösa underhållsarbetare inom järnvägen.

Anf. 44 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr talman! Om man tar satsningen 2014, som förvisso är något mindre än 2013 eftersom vi då gjorde en extrasatsning, är det fortfarande nästan dubbelt så mycket som 2006 när alliansregeringen tog vid.

Eftersom det har funnits ett starkt behov av ett underhåll som mer styr mot förberedande, förebyggande och planerade underhållsverksamheter än ett underhåll som kostar mycket, är oplanerat och ställer till det, det vill säga akuta hjälpinsatser, har en del av pengarna som har satsats gått till att förlänga, utveckla och bygga ut avtal så att vi får mer besiktning och kortare inställelsetider. Sådant kostar också pengar, och det har vi förmått ordna. Men det gör också att säkerheten kan öka på våra järnvägar.

Klimatpolitiken

Anf. 45 HELENA LEANDER (MP):

Herr talman! I helgen avslutades FN:s klimattoppmöte i Warszawa på övertid. Mötet sågs som lite av en förövning till det stora klimattoppmötet 2015 då ett globalt klimatavtal ska komma på plats. Men trots att de

riktigt svåra besluten alltså ännu ligger framför oss var det svårt att komma överens, och resultatet blev urvattnat.

Låsningarna hänger ihop med den starka misstro som finns mellan utvecklade länder och utvecklingsländer. De utvecklade länderna påpekar att även utvecklingsländerna måste begränsa sina utsläpp. Men utvecklingsländerna är rädda för att ta på sig åtaganden innan vi i de rika länderna har visat att vi är beredda att stå upp för de löften vi gett om att både minska våra utsläpp och stötta fattiga länder att göra detsamma, samtidigt som de anpassar sig till de klimatförändringar som de har minst skuld i men ändå drabbas hårdast av.

Tyvärr har de rika länderna varit dåliga på den här punkten. De har inte tagit sin rättvisa andel av vare sig utsläppsminskningen eller finansieringen. Och Sverige är inget undantag.

Vad är miljöministerns plan för att ta oss till ett starkt klimatavtal 2015?

Anf. 46 Miljöminister LENA EK (C):

Herr talman, ärade ledamöter, ärade åhörare! Jag tackar för frågan. Jag skulle också vilja säga att jag verkligen uppskattar att Helena Leander var närvarande och deltog i arbetet i Warszawa. Det är värt en eloge.

Det är naturligtvis väldigt svårt. Vi vet att vetenskapsrapporterna visar att situationen är allvarligare än vad vi hade trott, och det går fortare. FN-förhandlingar handlar om att alla ska vara överens – nord, syd, öst och väst, kolländer, oljeländer och länder som de skandinaviska länderna. Samtidigt har de fattiga länderna en berättigad misstro mot de stora industriländerna, som har ett historiskt ansvar för utsläppen.

Jag tror att rätt sätt att komma över detta är att jobba, som vi har jobbat, med loss and damage, långsiktiga klimatskador, det vill säga dialog, kunskap, förståelse och hjälp med pengar, till exempel.

Anf. 47 HELENA LEANDER (MP):

Herr talman! Tack, miljöministern, för svaret!

Loss and damage var ändå en punkt där man kom framåt en bit på mötet, och det tycker jag att vi kan glädjas åt. Samtidigt är det illavarslande inför det stora mötet 2015 att det gick så trögt redan nu. Jag tror att vi måste jobba mycket mer med att försöka bryta upp misstron. Det är ingenting som Sverige kan göra ensamt, men däremot skulle vi kunna utnyttja vår position i EU för att göra EU till en starkare spelare än vad man är i dag.

Det faktum att man inte ens har lyckats pressa upp sitt 2020-mål i EU till 30 procent, trots att man redan är nästan framme vid dagens mål, och att man inte har regeringens helhjärtade stöd för att göra det ovillkorat ser jag som problematiskt. Jag tror att ambitiösare mål i EU skulle vara en viktig väg framåt.

Sedan tror jag också att det skulle underlätta om Sverige kunde komma loss med finansieringspengar utöver biståndet på en nivå som motsvarar vår rättvisa andel.

När man väl är där på förhandlingarna är det en väldigt låst ställning, så mycket av hemläxan måste man göra innan. Det är därför det skulle vara angeläget att höra miljöministerns syn på hur vi kan göra hemläxan till det stora klimatavtalet.

Anf. 48 Miljöminister LENA EK (C):

Herr talman! Först gällde det hur vi kan överbrygga misstroendesituationen mellan rika och fattiga länder. Det här var min nionde klimatförhandling. Den position som EU gradvis har förstärkt de senaste tre åren är att EU tillsammans med de fattiga ländernas förhandlingsorganisationer eller grupperingar, som G 77 eller öländernas Aosis, samarbetar mer och mer i olika förkonferenser och olika arbetsgrupper. Det tror jag är en väldigt viktig strategi.

I mina samtal under det medlingsuppdrag som jag fick av FN säger man: Vi och EU har samma vilja att lösa frågan. Problemen ligger i länder som Kina, Japan, Australien och Kanada, som backar från sina åtaganden. Där har vi ett riktigt stort problem.

Förhandlingarna om frihandel mellan EU och USA

Anf. 49 ULRIK NILSSON (M):

Herr talman! Frihandel har visat sig vara oöverträffad när det gäller att skapa välförhållanden, inte minst för ekonomi och utveckling men också, så som EU bland annat har gjort under ett antal år, att teckna olika typer av avtal med olika länder för att premiera utveckling.

Mot den bakgrunden är de förhandlingar som nyligen inleddes om att skapa ett frihandelsområde mellan EU och USA – kanske de största demokratierna på jorden – av stor betydelse. Jag skulle därför vilja fråga handelsministern hur de förhandlingarna har utvecklats. De skulle starta i oktober, men jag vet inte hur det gick med dem efter den amerikanska kongressens shutdown. Kan jag få en liten uppdatering av läget i de förhandlingarna?

Anf. 50 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr talman! Tack, Ulrik Nilsson, för en väldigt viktig fråga! Det är en fråga som om vi får en optimal lösning när den är slutförhandlad innebär ungefär 4 600 kronor per familj och år i Sverige i framtiden.

Det här är ett avtal som inte minst Sverige har längtat länge efter att få börja förhandla. Jag har arbetat med det sedan 2007 och Svenskt Näringsliv ännu längre.

Vi har haft en första förhandlingsomgång. Den andra sköts upp, mycket riktigt på grund av budgetsituationen i USA. Vi är snart inne på en tredje i december.

Målet är naturligtvis att det här ska gå så snabbt som möjligt – helst inom kommissionens och president Obamas nuvarande mandatperioder. Det tror jag inte är riktigt rimligt, men det är bra med en hög fart.

Anf. 51 ULRIK NILSSON (M):

Herr talman! Detta väcker några frågor. Det är bra att det börjar, och det är bra att det pågår.

En fråga man kan ställa sig är vilka speciella knäckfrågor som finns och kanske framför allt vad vi i Sverige kan göra för att så att säga undanröja så många knäckfrågor som möjligt.

Vi bör försöka få till en lösning som inte minimerar utan snarare ökar området så mycket som möjligt. Det är lätt att plocka bort saker som

någon inte vill ha, men ju mindre området blir, desto mindre värdefullt blir det som både politiskt och ekonomiskt instrument för utvecklingen.

Jag vill höra lite mer om den svenska strategin. Vad kan vi bidra med så att processen blir så smidig och effektiv som möjligt?

Detta är ju, precis som handelsministern säger, oerhört viktigt för svensk industri, svenska hushåll och svenska medborgare, men faktiskt också för utvecklingen i hela världen.

Anf. 52 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr talman! Naturligtvis kan den svenska riksdagen bidra med väldigt mycket för att sprida den här informationen. Man kan sprida den till alla svenska konsumenter. Man kan också informera industrin så att det blir ett tryck från svensk, europeisk och inte minst amerikansk industri.

Vi har tydligt uttalat att vi vill se nolltullar på industrivaror och, så långt som det är möjligt, på jordbruksvaror. Vi vill också att USA öppnar upp sin offentliga upphandling.

Vi vill naturligtvis att det ska bli ett så långt- och djupgående avtal som det bara är möjligt. Det som är glädjande är att man från USA:s sida har gått in med ett väldigt brett och öppet mandat, inklusive för jordbruk. EU har också lyckats göra det – med ett undantag, och det handlade om audiovisuella tjänster.

Detta tyder ju på en väldigt god förhandlingsvilja hos båda parter. Vi vet båda att det är en utomordentlig vinn–vinn-situation, så jag är övertygad om att det här går i lås.

Sambandet mellan invandring och export

Anf. 53 JOSEF FRANSSON (SD):

Herr talman! Min fråga vill jag rikta till handelsminister Ewa Björling.

På regeringens webbplats finns det naturligtvis många felaktigheter. Jag skulle vilja lyfta fram en specifik sådan här i dag, nämligen att man där på flera ställen hävdar att invandringen till Sverige gynnar handel med och export till invandrarnas ursprungsländer.

Ett problem med den här felaktigheten är att den får spridning när regeringens företrädare debatterar runt om i landet och då förmedlar den vidare.

Naturligtvis förstår jag att det ligger i regeringens intresse att lyfta fram positiva sidor hos svensk invandringspolitik. Men det kan ändå tyckas angeläget att man inte far med sådana här direkta osanningar och hittar på samband som inte existerar.

På riksdagens webbplats ligger bland annat två debattartiklar, undertecknade av Ewa Björling själv, som hävdar det här sambandet. Kan man förvänta sig att ministern kanske rent av skulle kunna ta ett initiativ att komma till rätta med detta på regeringens webbplats?

Anf. 54 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr talman! Tack, Josef Fransson, för att du tar upp ett viktigt ämne!

För mig är det här handelspolitik. Jag ser att de invandrare vi har i Sverige i dag som också driver företag är alldeles utmärkta vägvisare och

ambassadörer för andra svenska företag när de vill ta sig ut i världen och öka exporten.

Det är därför vi har bildat nätverket Projekt Kosmopolit – världsmedborgare – för företagare med utländsk bakgrund. Det ska underlätta och förenkla för svenska företagare att göra affärer.

Det gäller inte minst i ett sådant land som Irak. Vi har i dag ungefär 140 000 irakier i Sverige, många av dem företagare. Där ser vi att det är betydligt enklare om man kan språket och affärskulturen och har nätverken. Det går naturligtvis mycket lättare att genomföra import, export och investeringar när man har de kontakterna.

Anf. 55 JOSEF FRANSSON (SD):

Herr talman! Sedan 1980 har ungefär 80 procent av all invandring kommit från tio länder. Det är Jugoslavien, Irak, Iran, Somalia och ytterligare några.

Samtidigt uppgår den svenska exporten till de här tio länderna till endast 2,1 procent, enligt SCB. Det motsvarar ganska exakt Finlands export till samma tio länder. Deras export uppgår till 2 procent. Det är alltså en försvinnande liten skillnad.

Då blir frågan: Varför envisas regeringen med att hävda ett samband mellan invandring och export som helt enkelt inte existerar? Varför hävdar ni det när ni har så uppenbart fel?

Anf. 56 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr talman! Jag kommer inte att ta bort detta från webbplatsen, kan jag säga här.

Det finns forskning bakom detta som tydligt visar att vi om vi ökar invandringen med 12 000 personer också kan öka vår export med 7 miljarder. Det är inte bara en vetenskaplig artikel utan numera fyra vetenskapliga artiklar, nyligen publicerade i en avhandling som försvarades den 23 oktober i år.

Jag står alltså fullt och fast bakom det som står på regeringens webbplats.

Varför är då detta så viktigt? Jo, naturligtvis därför att vi vill använda alla verktyg vi har för att kunna öka vår export och vår handel med omvärlden. Då ser vi det här som en väldigt tydlig del som kan underlätta.

Vi ser också att exportsiffrorna till exempelvis Irak har ökat hundrafalt. Numera ser vi att det finns en stor potential där. Det finns det också i väldigt många andra länder där vi har svenskar med utländsk bakgrund.

Jag anser att vi i fortsättningen ska använda det här verktyget ännu mer.

Sveriges roll i internationella klimatförhandlingar

Anf. 57 JENS HOLM (V):

Herr talman! Jag har en fråga till miljöminister Lena Ek.

Lena, vi var ju båda på klimattoppmötet i Warszawa. Precis som Helena Leander anförde tidigare var resultatet, sett utifrån vad som behövs, långt ifrån tillfredsställande.

Jag tänker på en sak som du sade i Sveriges Radio för några dagar sedan – att det handlar om att sätta press på de länder som inte varit konstruktiva.

Då tänker jag, med respekt för det väldigt hårda arbete som du och alla våra tjänstemän gjorde i Warszawa: Hur konstruktivt är egentligen Sverige i klimatförhandlingarna? Jag tänker på de krav som utvecklingsländerna lyfter fram: att den rika världen ska skärpa sina klimatomål, att vi ska anslå nya, additionella klimatpengar – alltså klimatbistånd – och föra över ny teknik till utvecklingsländerna.

Det jag undrar utifrån det är vilka nya klimatåtgärder som Lena Ek avser att vidta för att klimatförhandlingarna ska komma i gång igen.

Anf. 58 Miljöminister LENA EK (C):

Herr talman! Tack för frågan, Jens Holm!

Det är ju så att klimatförhandlingarna pågår. Denna COP, Conference of the Parties, har precis avslutats. Arbetet har omedelbart börjat för att förbereda nästa års förhandlingar, som kommer att äga rum i Lima.

Vi kommer under året att använda det nya arbetssätt som vi har infört, nämligen bistå de fattigare ländernas chefsförhandlingar med möjligheten att delta i förförhandlingar, arbetsgrupper och slutna diskussioner om de allra svåraste ämnena.

Det är en av anledningarna till att vi faktiskt åtnjuter väldigt stor respekt bland de förhandlare som representerar de här länderna och har väldigt goda kontakter med dem.

En annan anledning är de pengar som regeringen beslutade att anslå till FN:s alldeles nya klimatfond precis innan förhandlingarna började.

Anf. 59 JENS HOLM (V):

Herr talman! Det är bra att länder anslår pengar till FN:s nya klimatfond, men de pengarna ska precis som överenskommet vara nya och additionella. Man ska inte göra som regeringen tyvärr gör, det vill säga ta pengar från biståndsbudgeten.

Sådana saker gör att förtroendet i klimatförhandlingarna försämras väldigt mycket och att klyftan mellan nord och syd ökar.

Det var därför jag ville veta mer på hemmaplan om vilka nya åtgärder som regeringen har på gång för att vi ska kunna skärpa vår klimatpolitik och visa andra länder att resultatet i Warszawa inte förslår och att vi nu gör mer för att minska våra utsläpp och mobilisera nya additionella klimatpengar till utvecklingsländerna.

Sedan kan vi visa det för EU och resten av världen. På så sätt tror jag att klimatförhandlingarna kan komma i gång mycket fortare igen.

Anf. 60 Miljöminister LENA EK (C):

Herr talman! På tre områden kan man säga att utvecklingen går framåt när det gäller klimat. Ett är det som Jens Holm själv nämnde, nämligen långsiktiga klimatskador. Där fick vi efter 20 års förhandlingar en överenskommelse om var i FN-systemet frågorna ska kunna tas upp och diskuteras och en arbetsordning för att göra detta.

Det finns också en snabbkoppling till de finansieringskällor som finns: Anpassningsfonden, FN:s fond för de fattiga länderna, det vill säga LDC-fonden, FN:s miljöfond och FN:s klimatfond. Den sistnämnda fonden är nu under uppbyggnad, och Sverige är ett av de första länderna i världen som anslår medel till den. Sverige är också ett av få länder som anslår medel till Anpassningsfonden.

De två andra områden där vi får stor respekt och där arbetet går framåt handlar om kortlivade klimatgaser, som är ett svenskt initiativ byggt på svensk forskning, och det nya forskningsprojektet som heter New Climate Economy och som kommer att avrapporteras nästa sommar.

Ojämsställda pensioner

Anf. 61 SOLVEIG ZANDER (C):

Herr talman! Jag ställer min fråga till statsrådet Arnholm. Det gäller de ojämställda pensionerna.

Vi hör nu alltmer och allt oftare varningssignaler som säger att kvinnor är de som får de lägsta pensionerna och de som förlorar i pensionssystemet som vi har. Kvinnor får helt enkelt en lägre pension trots att de jobbar ett långt, rikt arbetsliv, och det är orättvist. Vi centerkvinnor reagerar mot det.

Skälet är att de har låga löner och tar ut mer föräldraledighet. Genom att de studerar längre, för det gör tjejer, får högre utbildningar och kommer senare in i yrkeslivet har de också färre arbetade år. Dessutom jobbar de deltid.

Vad gör statsrådet åt detta?

Anf. 62 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Herr talman! Tack, Solveig Zander, för den kanske allra viktigaste frågan man kan få när man är jämställdhetsminister.

Vad jag gör åt detta är att jag försöker jobba med frågan om löner och pensioner som den allra viktigaste frågan på jämställdhetsministerns agenda.

Det faktum att det skiljer 3,6 miljoner mellan vad en man och en kvinna genomsnittligt tjänar under sitt yrkesliv leder fram till att hälften av de kvinnor som går i pension kommer att få leva på 5 000–8 000 kr efter skatt i pension.

Vi har ett system för pensioner som är byggt för en rättvis värld, men vi lever i en orättvis värld. Tillsammans behöver vi skapa en rättvis värld.

Jag hoppas att den pensionsberedning som sitter och tittar på dessa frågor ska ha med det i sina tankar också i ett kortare perspektiv.

Anf. 63 SOLVEIG ZANDER (C):

Herr talman! Jag sitter i pensionsgruppen, som den heter. Där tar vi inte upp ojämställdheten.

Det handlar om löner, precis som statsrådet säger. Det är arbetsmarknadens parter som har hand om de lönerna. Min fråga till statsrådet är: Är

statsrådet villig att ta upp diskussioner med arbetsmarknadens parter om detta?

Det handlar om tjänstepensionerna, som vi i dag inte kan dela. Min fråga till statsrådet är: Är också det något som statsrådet skulle kunna ta upp med arbetsmarknadens parter? Tjänstepensionerna är en helig sak mellan de parterna.

Det handlar om skolan och att vi ska gå ut skolan snabbare och inte ha så långa utbildningstider som vi har. Är statsrådet beredd att göra något åt det?

Det är flera saker som vi i pensionsgruppen inte kan göra någonting åt och som en jämställdhetsminister måste lägga överst på bordet.

Anf. 64 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Herr talman! Absolut. Jag ber om ursäkt att jag döpte gruppen till något felaktigt och gav en felaktig agenda. Jag hade förhoppningar på er.

Det finns massor av saker jag kan göra åt lönefrågan, och det finns massor som politiken kan göra. Vi har bland annat tillsatt en delegation för jämställdhet i arbetslivet där vi har samlat arbetsmarknadens parter i förhoppning om att de tillsammans ska kunna mumsa i sig några heliga kor och ändra på några saker.

Från statens sida och inte minst från kommunpolitikernas sida förfogar vi över löner till alla de kvinnor som jobbar i offentligfinansierad verksamhet. Där är karriärtjänster för lärare ett exempel och karriärtjänster för sjuksköterskor som man genomför i många landsting ett annat.

Inte minst är det viktigt att alla som vill kan jobba heltid. Där vet jag att det finns kommuner som går före. Det finns massor vi i politiken kan göra för rättvisa löner och pensioner.

Program för energieffektivisering av industrin

Anf. 65 ANN-KRISTINE JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Hatt angående programmet för energieffektivisering som är riktat mot den svenska elintensiva industrin.

Det har varit i gång sedan 2005 och håller nu på att avslutas på grund av EU:s nya riktlinjer. Det stämmer inte överens med dem. Det är synd, eftersom programmet har fungerat bra och gjort nytta. Inte minst har energieffektiviseringsfrågan kommit upp högt på företagsledningsnivå. Både vi socialdemokrater och regeringen är överens om det, trots den kritik som bland annat Riksrevisionen kom med i sin rapport.

Jag har förstått att arbetet har pågått en längre tid på departementet om ett nytt förslag till energieffektiviseringsprogram. Men ännu har vi inte sett skymten av det här i riksdagen. Vi är många som väntar, inte minst inom den elintensiva industrin.

Min fråga till statsrådet är om och när det kommer ett nytt förslag till program för energieffektivisering.

Anf. 66 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Tack för en bra fråga från Ann-Kristine Johansson.

Prot. 2013/14:36
28 november

Frågestund

Det stämmer att vi nu arbetar för högttryck på Näringsdepartementet när det gäller att implementera EU:s nya energieffektiviseringsdirektiv i svensk rätt. Men det gäller inte bara det. Det handlar också om att vända på alla stenar och se: Vad kan vi göra i Sverige ännu mer för att se till att vi blir ännu duktigare på att använda energin effektivt?

Det program för energieffektivisering i den energiintensiva industrin som vi har haft och som vi inte kan fortsätta med enligt EU-regelverket har varit en viktig beståndsdel. Det har lett till att många industrier både har kunnat minska sin energinota och också kunnat spara pengar eftersom de inte behöver köpa in lika mycket energi.

Min förhoppning är att vi ska kunna hitta ett bra sätt att arbeta vidare med alla de industrier som är angelägna om att även i framtiden kunna ingå i ett organiserat samarbete och ett organiserat arbete för energieffektivisering.

Det kommer regeringen att återkomma till i samband med den proposition som vi avser att lägga fram under våren.

Anf. 67 ANN-KRISTINE JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag tackar för svaret. Det är precis som statsrådet säger. Det finns en bred enighet om vikten av att jobba med energieffektivisering. Vi ser fram emot när ert arbete är klart om hur vi ska implementera energieffektiviseringsdirektivet.

Om jag uppfattade statsrådet rätt ska också ett förslag till ett nytt energieffektiviseringsprogram komma i samband med att förslaget kommer från regeringen när det gäller direktivet. Har jag uppfattat det rätt?

Anf. 68 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Vilken modell vi kan välja för att arbeta vidare tillsammans med den energiintensiva industrin håller vi nu att titta på i Regeringskansliet. Vi väger också in de synpunkter som vi har fått från Riksrevisionen i det fortsatta arbetet så att vi kan bli ännu effektivare och använda skattebetalarnas pengar på ett bra sätt.

Vi vet att det finns två saker som är väldigt bra när det gäller att driva energieffektivitet. Det ena är att se till att människor har information så att konsumenter, småföretag och de som ska fatta investeringsbeslut vet att det är lönsamt att välja energieffektiv teknik. Men ekonomiska styrmedel fungerar också.

Det har vi tydligt kunnat se i det nuvarande programmet för energieffektivisering i den energiintensiva industrin. När man får en liten morot kan det sporra industrier att göra viktiga insatser som påverkar dem och stärker deras konkurrenskraft men också bidrar till att Sverige som nation använder energin mer effektivt.

Min förhoppning är att vi ska kunna hitta en fungerande modell för att tillsammans med industrin arbeta vidare med de frågorna framöver.

Anf. 69 MARIA STENBERG (S):

Herr talman! Sverige innehar ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet under 2013. Statsrådet Ewa Björling har en nyckelroll i att förverkliga intentionerna i ordförandeprogrammet.

En av huvudparollerna i ordförandeprogrammet är fler unga i arbete i Norden. Där kan jag konstatera att det finns hel del att göra bland annat för Sverige.

Det hölls ett nordiskt toppmöte på Fryshuset i våras där Nordens samlade kår av statsministrar debatterade vikten av att riva gränshinder och göra den nordiska arbetsmarknaden tillgänglig för unga människor. Stämningen var på topp, och det verkade inte vara helt omöjligt när de stod där framme vid podiet.

Det finns ett nordiskt projekt som heter Nordjobb och som borde vara välkänt bland dem som är intresserade av unga, arbetsmarknad och Norden. Ur Nordjobb har det utvecklats ett nytt projekt som heter Jobbresan, som handlar om att man ska hjälpa unga arbetslösa till jobb i Norden. Nu är det så att finansieringen för det här projektet tar slut vid årsskiftet. Vad säger statsrådet om det?

Anf. 70 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr talman! Tack, Maria Stenberg, för en viktig fråga! Vi har blivit uppmärksammade på detta. Vi sitter på UD just nu och tittar på den frågan. Jag håller med. Det är ett viktigt projekt. Vi har själva sett hur ungdomar faktiskt får jobb, inte minst i Sverige och i Norge. Det ska vi också se i fortsättningen. Den frågan är alltså uppmärksamrad.

Tittar man på det här i det stora hela handlar det också om många problem med gränshinder som måste lösas för att det ska vara enkelt att röra sig i Norden och söka jobb i Norden. Det handlar exempelvis om att kunna bo i det ena landet och leva i det andra landet, alternativt studera eller att vara pensionär.

Även där pågår det ett arbete – och det har gjort det under hela det svenska ordförandeskapet – med att revidera det som i dag heter Gränshinderforum, där dessa frågor tas upp.

Anf. 71 MARIA STENBERG (S):

Herr talman! Tack så mycket för svaret! Problemet för Jobbresan är att finansieringen tar slut vid årsskiftet, och just nu verkar det som att ingen egentligen vill kännas vid att finansieringen ska ordnas.

78 procent av dem som har deltagit i Jobbresan har gått till jobb eller utbildning. Det måste ändå betraktas som ett väldigt framgångsrikt projekt. Man är nu väldigt orolig över att man inte ska ha finansiering – det är väldigt kort tid kvar. Därför är det otroligt viktigt, framför allt för en svensk regering som åtminstone säger sig ha ungdomsarbetslösheten högt på agendan, att säkra finansieringen av projektet, där det också finns ett nordiskt perspektiv på arbetsmarknaden, fram till årsskiftet. Jag ser fram emot att statsrådet kan leverera ett klart besked till dem som jobbar med Jobbresan.

Frågestund

Anf. 72 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr talman! Vi har omvandlat Gränshinderforum till Gränshinderrådet med den tanken bakom att det ska vara en tätare koppling direkt in till respektive regeringskansli. Vi har nämligen noterat att tjänstemännen arbetar väldigt bra ute på fältet med att lyfta gränshinderfrågor och komma med bra förslag. Sedan har inte riktigt länken funnits till politiken och beslutsfattandet.

Det kommer att bli ändring efter årsskiftet. Det ser jag mycket fram emot. Jag hoppas att vi ska lösa fler problem med gränshinder i en snabbare takt.

Just den fråga som Maria Stenberg tar upp har vi uppmärksammat. Den finns hos oss. Vi tittar på hur vi kan se en lösning på det problemet. Jag håller nämligen med. Det har varit, eller är, ett väldigt framgångsrikt projekt. Det är sådana projekt som vi ska arbeta med i Nordiska ministerrådet.

Konkurrensen i åkeribranschen

Anf. 73 ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till infrastrukturministern.

Situationen i åkeribranschen blir allt tuffare. Enligt branschorganisationen Sveriges Åkeriföretag är var tredje lastbil på de stora svenska godsstråken i södra Sverige utlandsregistrerad. Utlandsregistrerade chaufförer arbetar ofta med undermåliga löner och villkor, vilket gör konkurrensen skev. Det märks inte minst i Skaraborg och i mitt hemlän Jönköpings län.

Det är viktigt att åkerierna har likvärdiga villkor och att trafiksäkerheten på våra vägar är hög. Ett förslag för att minska problemen som har diskuterats är så kallad klampning. Flera av våra grannländer beivrar fusk och upprätthåller sjysta villkor på vägarna. Jag tänkte därför fråga dig, Catharina Elmsäter-Svärd: Hur ska vi säkerställa att fusk inte breder ut sig i Sverige?

Anf. 74 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr talman! Tack, Andreas Carlson, för frågan! Den här frågan är i allra högsta grad levande. Ibland känns den stressande. Den känns pressande, inte minst för dem inom åkerinäringen som jobbar med fjärrtrafiken. Det finns lönsamma andra områden inom åkerinäringen som inte upplever samma sak.

Men här handlar det om att kunna kombinera bra handel, bra öppenhet och smarta och effektiva transporter som görs på ett lagligt sätt, som heter cabotage. Det är den illegala inrikestrafiken på våra vägar som ska beivras, och det ska vara utifrån att man har kontroller, besiktningar och påföljder.

Det upplevs inte som att det görs fullt ut. Det finns också ett beställaransvar. Det finns ett samlat paket. Regeringen har uppdragit till Rikspolisstyrelsen och Transportstyrelsen att titta på det. Och vi har givit ett extrauppdrag om begreppet klampning. Man ska återkomma om det i mars. Det handlar om att det ska bli någonting som också fungerar i praktiken.

Anf. 75 ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Tack så mycket för svaret! Det är väldigt positivt med konkurrens, men det är viktigt, som jag sade tidigare, att den sker på sunda villkor. Kristdemokraterna anser att böter för trafikbrott ska kunna utdömas på plats. Om man då inte betalar boten, som statsrådet var inne på, ska det finnas en möjlighet till klampning. Det ska också vara möjligt för polisen att beslagta yrkestillstånd till dess att böterna är betalda.

Det pågår utredningsarbete och analyserande av effekterna. Min fråga är: Ser statsrådet att det är en framkomlig väg i Sverige med klampning av fordon, när man bryter mot trafikreglerna, för att vi ska få högre trafiksäkerhet och sundare villkor i åkeribranschen?

Anf. 76 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr talman! Jag tror att man ska vara oerhört tydlig med att vi, oavsett vem som kör och oavsett ursprungsland, förväntar oss att utrustningen, tekniken och lastbilen är i gott och säkert skick. Så är det också när det gäller många av de lastbilar som kommer med utländska förare.

Det handlar om regelefterlevnad, som Transportstyrelsen har tittat på. Man tittar på tillståndet. Men det handlar också om andra saker. Om man till exempel ska införa något som hindrar fortsatt färd, till exempel klampning, handlar det om hur man kan garantera lasten. Det handlar om lastbilen, när den måste lämnas, och om personen också måste lämna den och hur man hanterar det. Det är just det som Rikspolisstyrelsen och Transportstyrelsen har fått i uppdrag att se på. Hur gör man så att det blir korrekt och rättssäkert när man ska införa en sådan sak? Det uppdraget har givits.

Mobiltäckningen och förtroendet för mobiloperatörerna

Anf. 77 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Vi talade tidigare i dag om förtroendet när det gäller järnvägen. Förtroende handlar också mycket om telefonoperatörerna och mobiloperatörerna. Anna-Karin Hatt har haft ett väldigt starkt förtroende för mobiloperatörerna och litat på vad de har sagt när det gäller täckningsskator och så vidare. Däremot har konsumenterna i landet inte haft det starka förtroende som Anna-Karin Hatt hade tidigare. Enligt PTS generaldirektör är förtroendet hos svenska folket för mobiloperatörerna i nivå med förtroendet för en bilskojare.

Nu har Anna-Karin Hatt ändrat uppfattning. Det sker dialogmöten eftersom Anna-Karin Hatt ändrade sig i våras när vi hade tryckt på. Nu är min fråga: Vad tänker Anna-Karin Hatt göra när dialogmötena är klara och det visar sig att det ändå inte är fullgod täckning i hela landet?

Anf. 78 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Tack för frågan, Monica Green! Precis som Monica antyder i sin fråga stämmer det att regeringen det här året har tagit många olika initiativ för att komma till rätta med det faktum att många mobilanvändare upplever att den täckningskarta som de kanske fick se när de tecknade sitt mobilabonnemang inte stämmer så bra med verkligheten.

Prot. 2013/14:36

28 november

Frågestund

Jag tror att fler än en i kammaren har upptäckt att mobilsamtal ibland bryts och att det mobila bredbandet ibland kan kännas som sirap. Alldeles självklart har svenska mobilkonsumenter rätt att få det som de har betalat för. Det är också därför som regeringen har skärpt tonen mot operatörerna.

I våras gav vi PTS i uppdrag att gå ut i verkligheten och göra en stickprovsundersökning. Den visade att konsumenterna har fog för den känsla de har. I alldeles för många fall stämde inte verkligheten med kartan. På basis av det har vi gått vidare och givit både PTS och Konsumentverket i uppdrag att se över lagstiftningen och återkomma till regeringen med förslag på vad vi skulle kunna göra för förändringar för att det ska gå att följa upp detta ännu bättre.

Anf. 79 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Det är intressant att notera att Anna-Karin Hatt har svängt eftersom hon tidigare här i kammaren alltid varit övertygad om att täckningskartorna gällt. Men det är glädjande att vi har kunnat bevisa att verkligheten är en annan.

Min fråga gäller också hur vi nu ska komma vidare, för det finns fortfarande många vita fläckar där det inte fungerar. Vi har människor som är oroliga. Trygghetslarmen fungerar inte. Och vi har människor som är oroade för hur det ska gå om de ska förflytta sig inom hemtjänsten och så vidare om mobiltelefonen inte fungerar när de står mitt emellan två uppdrag.

Jag ser inte att regeringen gör något annat än att kräva av operatörerna att de ska vara tydligare, inte att de ska förbättra täckningen. Men jag kanske har fel.

Anf. 80 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Nu har Monica Green och jag debatterat dessa frågor många gånger i kammaren, och jag tror att om jag fick möjlighet att föra en längre debatt med Monica Green skulle jag kunna beskriva en hel del av det som regeringen gör.

PTS arrangerar runt om i landet dialogmöten, sätter sig ned med kommuner, kommunala bolag, länsstyrelser, regioner och operatörer för att se vad som kan göras lokalt, här och nu i dag, för att underlätta mobilnätutbyggnaden. Samtidigt har PTS fått regeringens uppdrag att komma tillbaka till regeringen med en handlingsplan om vad vi ytterligare kan göra för att skynda på mobilnätutbyggnaden. Det tredje som händer, som Monica Green kan invänta, är att vi har bett PTS och Konsumentverket att tillsammans gå igenom lagstiftningen och återkomma till regeringen med förslag på vilka delar av lagstiftningen som behöver skärpas, om kontrollverktygen, musklerna, kan skärpas hos myndigheterna så att de också får starkare instrument att följa upp att operatörerna lever upp till kraven och de löften som har givits till konsumenterna.

Satsningar på infrastrukturen i norra Sverige

Anf. 81 LEIF PETTERSSON (S):

Herr talman! Min fråga går till Catharina Elmsäter-Svärd.

Trafikverket har skickat ut sitt förslag till nationell åtgärdsplan för den framtida infrastrukturen i landet. Där finns många och viktiga satsningar för Sveriges framtid. Men tyvärr saknas åtgärder för den del av landet där den största tillväxten sker och från vilka viktiga bidrag till svensk export kommer, nämligen de fyra nordligaste länen i landet.

Europeiska unionen verkar på ett bättre sätt än den svenska regeringen och Trafikverket ha förstått värdet av satsningar på infrastrukturen i norra Sverige.

Hur avser Sveriges regering att agera för att få ta del av de 7 miljarder kronor som unionen ställer till förfogande för Norrbotniabanan?

Anf. 82 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr talman! Det som är oerhört viktigt när vi pratar resor och gods-transporter är att de hänger ihop i långa stråk. När EU skulle skapa sina transeuropeiska nätverk ville Sverige se till att vi fick med våra godsstråk, bland annat Botniska korridoren.

Vi jobbade i olika processer, nämligen Sverige med sin nationella plan och Europa med sin mervärdesplan. Här gäller det att vi får med objekt och korridorer. Jag tillsammans med min finska kollega och många andra aktörer i Sverige såg till att Botniska korridoren kom med.

Men en korridor är inte ett enskilt objekt. Det handlar om flera olika trafikslag för att garantera att godsets väg genom en korridor kan fungera. Botniska korridoren är inte per definition objektet Norrbotniabanan, men den skulle kunna vara en viktig del av korridoren.

Anf. 83 LEIF PETTERSSON (S):

Herr talman! Nu har regeringen kommit med en del satsningar i norr, bland annat pengar till Malmabanen. Det är naturligtvis bra, och för svensk export är satsningen bra.

Men likaledes går man noggrant förbi den samhällsekonomiskt lönsamma Norrbotniabanan i alla planer. Varför har ni en så njugg inställning till projektet?

Visst sträcker sig Botniska korridoren som helhet från Mjölby till Helsingfors, och den finns med i EU:s satsning, men det är 7 miljarder kronor till Norrbotniabanan som faktiskt har plockats fram.

Nu har en bekräftelse kommit i och med beslutet om det framtida TNT-nätet. 7 miljarder kronor ljuger inte. Varför delar inte regeringen EU:s bedömning av Norrbotniabanan?

Anf. 84 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr talman! En förutsättning för att kunna söka medel från EU, till exempel för infrastruktursatsningar, är naturligtvis att den enskilda medlemsstaten, i det här fallet Sverige, är beredd att betala den största delen av objektet. Även om 7 miljarder är bra mycket pengar är ytterligare 20 miljarder också mycket pengar – det som kopplas till vad landet självt ska göra.

Det behöver tas fram vilken prioritering landet som helhet har att göra inom given tid och med geografisk fördelning. Det är alldeles riktigt som Leif Pettersson nämnde här att regeringen satsade i ett tidigt skede på Malmabanen. Det var utifrån perspektivet av den otroliga expansion

som LKAB stod inför i närtid och andra gruvbolags verksamhet i området.

Nu finns förutsättningarna med. Regeringen kan när den vill ta med Botniska korridoren i planeringen på EU-nivå och på svensk nivå.

Satsningar på fungerande kommunikationer

Anf. 85 ANN-BRITT ÅSEBOL (M):

Herr talman! Remisstiden för Trafikverkets förslag om nationell strategi fram till 2025 har nyss gått ut, och jag har sett i medierna att infrastrukturministern har varit ute i landet och lyssnat på olika aktörer i frågan.

Vårt land är avlångt, och en stor del av befolkningen bor i storstadsområdena. Det är självklart att infrastrukturen måste fungera i dessa områden. Det måste finnas fungerande kommunikationer som transporterar såväl gods som människor, och systemet måste vara robust och stabilt.

I mitt hemlän Dalarna finns inte fler än 270 000 invånare, vilket motsvarar en stadsdel i Stockholm, men vi har en tung och för Sverige viktig exportindustri. Denna industri är beroende av att kommunikationerna fungerar från fabriken ut till hamnar där godset kan skeppas i väg. Kommunikationerna kan bestå av såväl järnväg som bilväg.

Hur ser regeringen på sambandet vad gäller satsningar på kommunikationer för oss på landet och i storstadsregioner, och vilka satsningar görs för att hela Sverige ska få ett stabilt och hållbart transportsystem?

Anf. 86 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr talman! Jag tackar för frågan från Ann-Britt Åsebol.

Låt oss tänka oss ett helikopterperspektiv så att vi kan se och förstå att Sverige är ett avlångt land. Ibland har vi nära till våra grannländer, och ibland upplevs det som att det är långt till dem. Mycket beror på hur och på vilket sätt vi tar oss fram.

Vi vill att direktiven till Trafikverket för att förvalta de 522 miljarder som ska användas den kommande planperioden ska peka ut hur godskorridorerna går genom landet och in och ut ur landet samt hur arbetspendling, inte minst i storstäderna, kan fungera på ett tillfredsställande sätt. Alla trafikslagen ska användas, gärna ihop, men de ska också användas över kommungräns, länsgräns och landgräns. På så sätt binder vi ihop hela Sverige och stärker Sveriges konkurrenskraft.

Anf. 87 ANN-BRITT ÅSEBOL (M):

Herr talman! Tack, infrastrukturministern! Enligt mitt sätt att se är vi som bor på landet och de som bor i storstäderna beroende av varandra. I Dalarna har vi fått E16, som går från Gävle genom Dalarna till Oslo. Vi har fått ett stråk. Vi har också fått tillstånd för en flygplats i Sälen. Besöksnäringen är ju stor i ett landskap som Dalarna.

Jag är lite nyfiken på alla remissvaren. Jag har kikat på regeringens hemsida om remissvaren från alla aktörer som har lämnat in sådana. Finns det i dagsläget några nya ingångar i remissvaren som infrastrukturministern kan ge till känna?

Anf. 88 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr talman! Det har kommit in ungefär 400 svar på remissomgången. De flesta tycker att ansatsen är bra, men alla vill ha något lite till. Så är det naturligtvis. Alla ser behov av mer järnväg, mer väg, förbättringar av hamnar eller något för flygplatserna.

Det finns något mer som är intressant. Jag tänker på den tidigare frågeställaren Leif Pettersson. Han nämnde råvarutransporterna från norr. När jag träffar företagsdelegationer i norr kan de säga att en av de viktigaste investeringarna för deras transporter kan vara Hamnbanan i Göteborg.

Det gäller att se hur hela stråket hänger ihop. Det är det absolut viktigaste för att få en bra helhet för hela landet, oavsett om det är fråga om stad, tätort, landsbygd eller glesbygd.

Anställningsintervjuer och frågan om framtida barn

Anf. 89 HILLEVI LARSSON (S):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till jämställdhetsminister Maria Arnholm.

I dag är det tillåtet att på anställningsintervjuer ställa frågan om den sökande planerar att skaffa barn inom de närmaste åren.

Frågan upplevs som jobbig av framför allt kvinnor. Många känner sig pressade att svara på frågan för att öka chansen att få jobbet. Om svaret är ja minskar chansen att få jobbet. Det är därför arbetsgivaren ställer frågan. Svaret är ju relevant för arbetsgivaren. Andra kvinnor känner sig pressade att skjuta upp barnafödandet för att öka chansen att få jobbet.

I dag är det tillåtet att ställa frågan. Frågan är om man inte borde ta bort den möjligheten så att det inte längre blir tillåtet att ställa frågan under anställningsintervjuer.

Anf. 90 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Herr talman! Tack, Hillevi Larsson, för en viktig och rätt svår fråga!

Att fortsätta med en uppdelad arbetsmarknad är ett sätt att frysa fast könsroller. Inte bara när det gäller val av yrke utan också när det gäller möjligheten till anställning och karriär blir barnafödandet, familjebildandet, en börda som kvinnan ska bära redan i anställningssituationen.

Det är mycket olämpligt att ställa en sådan fråga, men jag tycker att vi ska motverka den typen av effekter på arbetsmarknaden på annat sätt än att lagstifta om vad man får fråga och inte. Det finns annat än lagstiftning för att reglera vad som är lämpligt och inte.

Regeringens mål är också att det obetalda arbetet ska fördelas jämlikt. Det jobbar vi med genom föräldraförsäkringen, genom bonus i den och på andra sätt. Jag tror att det är en bättre metod.

Anf. 91 HILLEVI LARSSON (S):

Herr talman! Ja, det är naturligtvis väldigt viktigt att arbeta för att diskriminering och förtryckande strukturer bekämpas på olika sätt. Men tyvärr har det visat sig att den här frågan ställer till det väldigt mycket.

Det är redan så i dag, när man har en anställning, att man måste beakta för arbetsgivaren att man väntar barn senast två månader före väntad

Prot. 2013/14:36

28 november

Frågestund

Prot. 2013/14:36
28 november

nedkomst. Som arbetsgivare brukar man ju kunna se det tidigare än två månader innan, så att man kan planera för vikarier.

Just i anställningssituationen finns det risk att många kvinnor inte får jobbet därför att de inte svarar på frågan eller därför att de svarar på fel sätt, enligt arbetsgivaren. Därför tror jag fortfarande att lagstiftning måste till. Det tror också två tredjedelar av Visions medlemmar som har tillfrågats, så det finns ett stöd för det.

Anf. 92 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Herr talman! Jag förstår att det finns ett stöd för en sådan lagstiftning, för det är ett oskick att kvinnor har huvudansvaret för barn och familj och att det förföljer dem under hela yrkeslivet.

Det kan ofta handla om sexistisk reklam, dumma uttalanden eller dumma frågor från arbetsgivare som gör att man känner sig så maktlös att man gärna vill sträcka sig efter en lagstiftning.

Det är viktigt att se att det finns många olika sätt att bekämpa ett problem. Jag kan inte ställa mig bakom lagstiftning i den här frågan.

Rekryteringen av män till kvinnodominerade arbeten

Anf. 93 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Min fråga går också till statsrådet Maria Arnholm.

Regeringens övergripande mål för den ekonomiska jämställdhetspolitiken är att män och kvinnor ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det är därför viktigt att kvinnor och män har denna möjlighet när det kommer till deras yrkesliv.

Arbetslinjen ska som sagt gälla alla. Trots detta finns det löneskillnader, glastak och en könssegregerad arbetsmarknad.

Jag vet att statsrådet har jobbat med ett område som hon även är ansvarig för. Det gäller förskolan och då alltifrån pedagogiken till utbildningen och dem som är yrkesverksamma där.

Hur arbetar ministern för att få fler män att arbeta som förskollärare och fritidspedagog? Hur går detta arbete?

Anf. 94 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Herr talman! Tack, Jenny Petersson, för en angelägen fråga!

När man är ute och diskuterar jämställdhet, vare sig det handlar om sysselsättning, pensioner eller vad det än är, finns det förhoppningsvis kortsiktiga åtgärder men alltid ett långsiktigt svar: Vi måste börja i förskolan.

Det handlar om två saker. Det är viktigt att alla som jobbar i förskolan är duktiga i genuskunskap och förstår hur man ska bemöta individer utan könsglasögon. Jag tror att det dessutom är viktigt att det finns många manliga pedagoger bland de duktiga pedagogerna i förskolan.

Därför har jag samlat Sveriges Kommuner och Landsting, förskollärarnas fack och alla lärosäten som utbildar förskolepedagoger för att vi gemensamt ska formulera mål och strategier för att öka andelen män i svensk förskola.

Anf. 95 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Alliansen har ju infört ett så kallat statsbidrag för karriärtjänster för förstelärare och lektorer. Det är möjliga karriärvägar. Alla

inom skolan kan söka dessa tjänster utom de som jobbar inom förskolan. Hur ser ministern på att även förskollärare ska omfattas av karriärreformen?

Anf. 96 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Herr talman! Jag är väldigt positiv till karriärtjänsterna och ser dem som ett viktigt sätt att både höja statusen för läraryrket och höja lönerna för många kvinnor.

Jag är också glad att vi i budgetpropositionen för nästa år utlovar mer resurser till ännu fler karriärtjänster men att vi också tittar på hur vi ska kunna införa det för förskollärare. Jag tror att det är en jätteviktig del av den reformen. Det är viktigt för förskolan.

Glädjande nog såg jag häromdagen att man i Helsingborg vid sidan av de statliga pengarna använder kommunala medel för att göra fyra förskollärare till förstelärare. Det tycker jag är något som vi kan sprida och som man kan ta efter.

Jag ser fram emot att vi så småningom ska ha många tusentals förstelärare också bland förskollärarna i Sverige.

Reglerna för distribution av biogas

Anf. 97 INGEMAR NILSSON (S):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Anna-Karin Hatt.

Ett av de viktiga och spännande framtida energislagen i Sverige, inte minst inom transportsektorn, är biogasen. En viktig förutsättning för utvecklingen inom biogasområdet är distributionsmöjligheterna. I det här sammanhanget är bland annat det svenska gasnätet en viktig komponent, såväl de nu existerande som de framtida regionala nät som planeras runt om i Sverige.

Gasnätet är, precis som elnätet, ett naturligt monopol i mångt och mycket. Just nu lägger man i Regeringskansliet sista handen vid ett förslag till hur regelverket för intäktsramarna för det svenska gasnätet ska se ut i framtiden. Förslaget, som bland annat innebär ett nytt sätt att beräkna kapitalkostnader för investeringar, har mött omfattande kritik under remissarbetet, främst för de uteblivna konsekvensanalyserna. Enligt min uppfattning är beslutet om hur spelreglerna ska se ut viktiga för den framtida investeringsviljan. Investerare vill ha långsiktiga spelregler.

Därför blir min fråga till statsrådet: Vad är det som konkret föranleder regeringen att föreslå ett tvärt byte av beräkningsmetod som riskerar att stoppa upp viktiga investeringar för att expandera och möjliggöra en ökad biogasanvändning i Sverige?

Anf. 98 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Tack för en angelägen fråga!

Inledningsvis vill jag verkligen understryka att jag delar synen att det är viktigt att det finns ett fullgott beslutsunderlag inför ett kommande beslut om den aktuella förordningen som rör regleringen av gasmarknaden. Det är också angeläget att i detta arbete beakta olika modellers påverkan på biogasmarknadens fortsatta utveckling.

För att få just ett sådant bra beslutsunderlag har regeringen under sommaren remitterat ett förslag till förordning om fastställande av intäktsram. Det har mött såväl positiva som negativa reaktioner från remissinstanserna. Som ett ytterligare led i remissprocessen har några av remissinstanserna fått möjlighet att både muntligen och skriftligen utveckla sina synpunkter.

Genom det samlade material som har kommit in från naturgasföretag, myndigheter och företrädare för kundintressen bedömer jag att det kommer att vara möjligt för regeringen att säkerställa den konsekvensutredning som krävs för att regeringen ska kunna fatta beslut i detta ärende.

Anf. 99 INGEMAR NILSSON (S):

Herr talman! Tack för svaret!

Det finns en del som talar för att de nu föreslagna ändringarna har en del av sina orsaker i motsvarande utveckling på området som gäller de svenska elnäten. Även här har tvisterna om sättet att beräkna såväl de nuvarande värdena som de framtida avkastningarna vållat en hel del högljudda diskussioner och en del rättsliga tvister i domstol, som känt. En av de åsikter som har framförts under remissbehandlingen av regeringens förslag om intäktsramar för gasnätet är att huvudmotivet för förslaget är att synkronisera modellerna för gasnätet och elnätet, att samma modell ska gälla för båda två.

Därför blir mina frågor till statsrådet: Är huvudmotivet att likställa regelverken för gas- och elnät? Vilket egenvärde har det i så fall? Slutligen: Hur kommer förslaget, om det genomförs i sin nuvarande form, att påverka investeringsviljan i det svenska gasnätet?

Anf. 100 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Syftet med det arbete som pågår i regeringen och också syftet med den modell som vi har remissat under sommaren är att vi ska få en stabil modell som möjliggör nyinvesteringar och som också tillgodoser naturgasföretagens krav på en rimlig avkastning och kundernas intresse av skäliga avgifter. Det är denna helhet vi behöver möta.

Det är också i det sammanhanget som jag lägger stor vikt vid de synpunkter som remissinstanserna har delat med sig av. Det är också av det skälet vi har valt att gå vidare och fördjupa kunskaperna om de synpunkter vi har fått in.

Jag är mån om att vi ska ha bra på fötterna och ha en bra konsekvensutredning och konsekvensanalys till grund för det beslut som regeringen framöver kommer att fatta. Men exakt hur avvägningen kommer att se ut kan jag i dagsläget inte ge besked om eftersom vi befinner oss mitt i beredningen av detta ärende.

Anf. 101 TALMANNEN:

Därmed av dagens frågestund med regeringen avslutad. Vi tackar deltagande ledamöter och statsråd.

Anf. 102 GUNVOR G ERICSON (MP) replik:

Herr talman! Jag står bakom förslaget men begärde ordet för att jag reagerade på Gunnar Axéns historieber skrivning. Gunnar Axén glömde berätta att det första alliansregeringen gjorde när man tillträdde 2006 var att höja skatten för småföretagare genom att ta bort den dåvarande 5-procentiga nedsättningen. Det var en av de första åtgärder man vidtog.

Jag delar helt uppfattningen att vi måste ha en företagsvänligare politik, men vi måste också diskutera vad vi vill använda skatterna till. Skatter är ett styrmedel, och därför var det illa att ni började med att rycka undan den 5-procentiga skattenedsättning vi hade.

Skatt är som sagt ett styrmedel. Vi har bråkat jättemycket om trängselavgifterna i Stockholm. Vi såg det som ett viktigt styrmedel för att minska trängseln. I dag är både moderater och socialdemokrater överens om att vi ska ha trängselavgifter, precis som Miljöpartiet länge har förespråkade.

Det är viktigt att se till att det blir enkelt att vara småföretagare. Här är vi helt överens. Jag hade dock hoppats på en debatt där historieber skrivningen inte handlade om chockhöjning av skatt och så vidare.

Vi borde i stället säga att skatten för småföretagare behöver sänkas och att det är betungande med sjuklöneansvaret.

Miljöpartiet vill ta bort sjuklöneansvaret helt och hållet för företag med högst tio anställda. Ser Gunnar Axén och Moderaterna ingen poäng med att ta bort sjuklöneansvaret?

Anf. 103 GUNNAR AXÉN (M) replik:

Herr talman! Delar av det som Miljöpartiet föreslår är intressant och bra. Men ser man på helhetsbilden av de skatter som kommer att belasta företagande och arbete med Miljöpartiets förslag har vi till exempel drygt 15 miljarder i höjda arbetsgivaravgifter för att anställa unga. Det kommer att drabba många hårt, göra det dyrare för företag att anställa unga personer och leda till att fler unga blir arbetslösa. Ni har dessutom höjda inkomstskatter, lastbilsskatt, bensin- och miljöskatter och så vidare.

Summerar man de skattehöjningar som Miljöpartiet föreslår kommer man upp i närmare 42 miljarder kronor. De pengarna ska tas någonstans. Det kommer att leda till färre människor i arbete.

När det gäller sjuklöneansvaret ska man titta på vad som är problemet. Problemet är när en arbetsgivare drabbas av extra höga kostnader för att denne har någon eller några anställda som är sjukskrivna ofta i korta perioder, en till två veckor.

Då har vi både högkostnadsskydd och högriskskydd i försäkringen för att minska bördan för dem som drabbas extra hårt. I stället för att göra generella lättnader i det ansvar som är viktigt för att stimulera arbetsgivaren att ta sitt rehabiliteringsansvar tycker vi att man med hjälp av högkostnadsskyddet och högriskskyddet, som vi tycker att man kan utveckla, ska minska belastningen för dem som drabbas.

Anf. 104 GUNVOR G ERICSON (MP) replik:

Herr talman! Gunnar Axén glömmer bort att högkostnadsskyddet inte fungerar särskilt väl. Miljöpartiet stred för att vi skulle få ett högkostnadsskydd. När vi samarbetade med den socialdemokratiska regeringen och det gjordes stora förändringar i sjukförsäkringen hade vi ett förslag för att skydda särskilt de små företagen. Det gick inte att genomföra eftersom det ansågs strida mot EU:s regelverk. Då gjorde vi om systemet, och det blev det högkostnadsskydd vi har i dag.

Problemet med högkostnadsskyddet är att det inte hjälper små arbetsgivare, utan det är främst kommuner och landsting som tar del av det.

Det handlar inte bara om dem som är på företaget utan också om möjligheten för en företagare att våga anställa en person som har till exempel en funktionsnedsättning eller en sjukdom som går i skov. Skulle man ta bort sjuklöneansvaret helt och hållet för de riktigt små företagen skulle denna möjlighet öka.

Jag delar uppfattningen att arbetsgivarna har ett ansvar, men det har man fortfarande kvar eftersom arbetsmiljölagen gäller. Arbetsmiljöansvaret för att på arbetsplatsen värna de anställda finns kvar. Men att undanröja hinder för att arbetsgivarna ska våga anställa en person som har en funktionsnedsättning tror jag och Miljöpartiet ändå är viktigt när det gäller sjuklöneansvaret.

När det gäller skatten handlar det om prioritering. Man kan tänka sig att vi som tjänar lite mer betalar 250 kronor i månaden. Då har vi 3 miljarder extra att använda till resurser i till exempel skola och vård. Men här gör Moderaterna och Miljöpartiet helt uppenbart olika prioritering.

Anf. 105 GUNNAR AXÉN (M) replik:

Herr talman! Jag tror att man kan utveckla högkostnadsskyddet. Ett problem är att det har varit för okänt. Stora arbetsgivare har känt till det och använt sig av det. Små arbetsgivare har inte känt till det. Därför har regeringen gett Försäkringskassan i uppdrag att bättre informera om de möjligheter som finns att få ersättning för extra höga sjukfrånvarokostnader.

Vi i Alliansen har också sagt att vi är beredda att se hur man kan vidareutveckla detta för att adressera just det problem vi vill komma åt och ta bort extra höga kostnader både för de stora och små arbetsgivare som drabbas av sådana.

Det andra som Gunvor G Ericson är inne på är också viktigt, nämligen att arbetsgivare ska våga anställa personer med funktionsnedsättningar eller kroniska sjukdomar som går i skov, till exempel.

Här har vi vid sidan av högkostnadsskyddet högriskskyddet. När en arbetsgivare anställer någon som kan komma att vara borta tio gånger eller mer på ett år på grund av till exempel en kronisk sjukdom kan arbetsgivaren bli helt befriad från att betala sjuklönekostnaden genom att ansöka om detta hos Försäkringskassan. Då går Försäkringskassan in och täcker sjuklönekostnaden under hela perioden. Så är det just för att underlätta för arbetsgivare att våga anställa personer med funktionsnedsättningar eller kroniska sjukdomar.

Prot. 2013/14:36
28 november

*Förstärkt nedsättning
av egenavgifter*

Jag tycker att det är bra att man försöker hitta lösningar på sådana problem. Alla människor behövs i arbete, och vi ska underlätta för arbetsgivare att anställa personer som har funktionsnedsättningar och kroniska sjukdomar. Högriskskyddet är till för att ta bort risken för arbetsgivare så att de vågar anställa.

Anf. 106 HANS BACKMAN (FP):

Herr talman! Jag ska börja med att yrka bifall till förslaget i betänkande SfU5 *Förstärkt nedsättning av egenavgifter*.

Denna debatt är positiv i så måtto att samtliga talare är positivt inställda till att göra det bättre för företagen. Det finns åsiktsskillnader om hur detta ska göras, och debattörer lyckas hamna i konflikt. Vi är dock överens om att vi måste göra det bättre för våra företag i landet.

Jag tycker också att det är positivt att alliansregeringen har gjort ett antal saker som lett till att vi har fler företag i dag än 2006 när den tillträdde. Vi har infört RUT-avdrag så att det blivit fler företag i den branschen, vi har infört sänkt restaurangmoms, vilket jag tror på sikt kommer att leda till fler anställningar av inte minst ungdomar, och vi har gjort det billigare att anställa ungdomar så att företagen kan känna att de vågar och har råd att anställa unga personer.

Herr talman! Jag tycker, precis som de tidigare talarna i debatten, att det är oerhört viktigt att vi fortsätter arbetet med att förbättra villkoren för de mindre företagen när det gäller deras utveckling och tillväxt.

När nu egenavgifterna alltså anses utgöra en kostnad för enskilda företag och näringsidkare tycker jag att det är bra att vi genomför en sänkt avgift. Det är en viktig åtgärd för att förbättra villkoren för de mindre företagen. Vi i Folkpartiet och de andra allianspartierna i socialförsäkringsutskottet instämmer därför i regeringens bedömning att en förstärkning av nedsättningen av egenavgifterna kan göra det mer attraktivt att driva eget företag och även sänka tröskeln för dem som funderar på att starta ett eget företag.

Det framgår i betänkandet att förslaget beräknas beröra ca 180 000 enskilda näringsidkare. Det är många. Regeringen beräknar att 86 000 fysiska personer som är delägare i handelsbolag ska få maximal nedsättning.

Herr talman! I sammanhanget kan jag också, som framförts här i talarstolen, nämna att vi i Folkpartiet under landsmötet i Västerås nyligen mycket riktigt beslutade att vi vill att företagens sjuklöneansvar ska slopas på sikt. Vi tycker samtidigt att arbetsgivarnas incitament att förebygga arbetsrelaterade skador och sjukdomar och bidrag till rehabilitering av anställda ska bli tydligare. I första hand vill vi verka för ett avskaffande av den andra sjuklöneveckan och prioritera det.

Jag ser ingen anledning att av det skälet säga nej i dag till förbättringen av företagsklimatet. Jag ser i stället fram emot att vi kan jobba för ytterligare förbättringar av företagsklimatet som komplement till den förbättring vi debatterar i dag.

Vi i Folkpartiet tycker bland annat att ett avskaffande av företagets sjuklöneansvar är en sak som är värd att diskutera. Varför säga nej till en bra sak för att man vill ha flera bra saker? Jag är därmed nöjd med det förslag som framförs i betänkandet och står bakom det.

Herr talman! En nedsättning av egenavgifterna för små företagare är viktigt. Fler jobb får man genom reformer som ger bättre villkor för dem som anställer – entreprenörer och företagare – inte genom skattechocker, som den rödgröna sidan vill ha. Oppositionen och Socialdemokraterna föringar detta, och det skrämmer mig. Inser de inte att alla sänkningar, även om de är små, och alla förbättringar där man tar bort regelkrångel underlättar för företagen? Det är jättebra.

*Förstärkt nedsättning
av egenavgifter*

Om Socialdemokraterna inte omedelbart får igenom att ta bort den andra sjuklöneveckan vill de inte genomföra några förbättringar över huvud taget. Hur dumt är inte det?

Redan 2009, då vi hade en utredning som tittade på trygghetssystem för företagare, lade man fram och konstaterade att företagen ville ha en koppling mellan vad de betalar i sjukförsäkringen och vad de får ut.

Av detta blev det en så kallad opt-out-lösning 2011. Företagen fick fler karensdagar men också en sänkning av sjuklönekostnaderna. De flesta företag tjänade på detta, men det var några som inte gjorde det. Då gjorde vi en återställning. Det var ytterligare ett sätt att hjälpa dem som tyckte att de hade för höga kostnader i sjuklöneansvaret. Centerpartiet drev detta stenhårt. Jag uppskattar verkligen att vi nu har kommit till vägs ände.

Vi vill att man ska starta fler företag. Vi tycker att det är viktigt att man lyfter på alla stenar och tittar inte bara på sänkningen av egenavgifterna utan också på sjukförsäkringen i stort. Under alliansregeringen har vi gjort oerhört mycket på detta område. Vi har till exempel förändrat och förbättrat ersättningen för egenföretagare när det gäller sjuk- och föräldraförsäkringen. Senast var det havandeskapsersättningen för egna företagare.

Vi har också gjort det förmånligare att få ersättning från arbetslöshetskassan. Vi har gjort det tydligare i företagsbegreppen när det gäller att få ersättningar från sjukförsäkringssystemet. Detta är jätteviktiga saker. Varje sak för sig är liten men tillsammans blir det mycket och förbättrar för företagen.

När det gäller sjuklönekostnaden och andra sjuklöneveckan har alla tagit del av vad budgeten för 2014 säger för oss i Alliansen. Där fick vi igenom en snabbutredning om hur sjuklönekostnaden kan sänkas ännu mer. Vi har redan hört om högkostnadsskyddet, som man vill göra mindre krångligt och ta fram ett förslag om, precis som vi har hört tidigare i debatten.

Sedan har vi nystartszoner. Den som först föreslog nystartszoner var Maud Olofsson, vår partiledare och näringsminister. Det gjorde hon 2010, om jag inte missminner mig. Nu har regeringen, mycket tack vare vår nuvarande partiledare och näringsminister Annie Lööf, fått igenom att man ska se över detta nästa år.

Kan det bli bättre? Vad kan oppositionen klaga på hos det vi gör för företagare, framför allt små företagare, när det gäller att få mindre kostnad för sjukersättning, att få det bättre och lättare att vara företagare, att vilja och kunna starta företag och att vilja och kunna anställa fler och utöka sitt företag?

Självklart anser vi inte att detta är vägs ände. Centerpartiet vill naturligtvis göra ännu mer på området. Var lugna! Det kommer. En bra alliansregering medverkar till att vi alltid fortsätter att jobba för småföretagen och för företagandet.

Herr talman! Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.
(Applåder)

I detta anförande instämde Gunilla Nordgren (M).

Anf. 108 JASENKO OMANOVIC (S) replik:

Herr talman! Jag blev lite orolig när jag hörde Solveig Zander säga i talarstolen att det bara är dumt att avslå den här sänkningen. Jag har full respekt för att ni vill sänka. Det är ju er ideologiska ståndpunkt. Vi har en annan uppfattning om hur man kan stödja småföretagare för att de ska få bättre förutsättningar att utföra den verksamhet som de håller på med och få den att växa. Jag tycker att det är olyckligt att höra att det var dumt. Det är en annan ideologisk uppfattning än vi har. Man behöver inte använda så hårda ord i debatten.

Jag har, herr talman, en fråga till Solveig Zander. Tidigare var Centerpartiet ett parti som vi kunde alliera oss med i en fråga, nämligen regionalpolitiken. Men den har nu försvunnit från Centerpartiets dagordning – den finns inte med. Det kan man se i hur landet har utvecklats eller snarare avvecklats. Centerpartiet är helt frånvarande.

Skulle inte en mycket bättre regionalpolitik hjälpa småföretagarna runt om i landet och ge dem bättre förutsättningar att växa?

Anf. 109 SOLVEIG ZANDER (C) replik:

Herr talman! Jag tror att vi här har en socialdemokrat som inte har läst på ordentligt. Jag säger bara: Inlandsinnovation. Det var ganska mycket pengar som satsades på det som vi nu får höra inte satsas på regionalpolitiken. Det är på de områden i Sverige som behöver det allra mest.

Jag kan räkna upp många saker som har underlättat för områden utanför storstäderna. Det är naturligtvis sådant som gynnar företagandet på landet. Vi kan bara ta upp detta med Matlandet Sverige. Ni vill från Socialdemokraterna ta bort RUT. Vad innebär RUT för landsbygden och för att utveckla småföretagandet där? Beträffande LOV är det likadant. Ni vill samarbeta och regera med kamrater som vill höja kilometerskatten och som vill höja skatten för transporter till landsbygden, så att lastbilarna och åkerierna ska få högre transportkostnader.

Vem är det som får betala det? Inte är det vi som handlar i Stockholm, utan det är de som utnyttjar allt det som kommer till regionala områden i Sverige.

Vi vill jobba med att sänka arbetsgivaravgifterna. Ni vill höja dem. Det drabbar landsbygden. Det är många saker som ni inte vill ta strid för när det gäller regionalpolitiken, och det är beklagligt.

Vi har visat att vi kan, tack vare samarbetet med alliansregeringen. Det samarbetet fortsätter, till nytta för dem som bor utanför städerna.

Anf. 110 JASENKO OMANOVIC (S) replik:

Herr talman! Det här är väldigt intressant. Vi har här i kammaren en centerpartist som tydligen vistas bara här i kammaren och inte har sett utvecklingen i Sverige. Om den här kammaren ska vara utgångspunkten kan jag rekommendera Solveig Zander: Titta här! De stolar som finns här i kammaren fylls av ledamöter som representerar landet. Då kan man se hur representationen utanför storstäderna minskar, hur de platser som besitts av ledamöter utanför storstäderna går till storstadsregioner. Varför är det så, Solveig Zander?

Herr talman! De två sista mandatperioderna, från 2006 till nu, är det kanske fem mandat som har flyttats från landsregioner till storstäder. Det är ungefär 150 000 människor som har rört sig från landet in till städerna, från olika regioner till städerna. Det är underlag till små företagare ute i landet, som är potentiella kunder till företagare och till RUT, som Solveig Zander tog upp.

Om folk flyttar från landet kan Solveig Zander inte bara blunda och säga: Vi har regionalpolitik. Den har i så fall havererat – om den finns! Varför? Därför att folk flyttar. Stockholm växer med 40 000 personer. Det är en större kommun utanför storstadsregionen.

Anf. 111 SOLVEIG ZANDER (C) replik:

Herr talman! Om vi från Centerpartiet kunde sätta en stoppkloss utanför Stockholm skulle vi göra det. Men så enkelt fungerar det inte här i världen. Vi måste göra det attraktivt att bo på landsbygden, med möjligheter att bo och leva i hela landet. Det är precis det vi gör.

Därför har vi i Centerpartiet tagit strid för landsbygdspengarna. Jag läste i Dagens Industri, tror jag att det var, att Socialdemokraternas ekonomisk-politiska talesperson ville halvera stödet till lantbruket. Lantbruket är grunden för att kunna bo på landsbygden. Varje kobonde sysselsätter fem personer. Då måste man satsa på lantbruket och landsbygden på det sättet för att få en möjlighet att leva och bo där.

Vi har nyss haft it-ministern, Anna-Karin Hatt, här. Är det någon som har tvivlat på att hon har bidragit till att man har fått mer pengar för att utveckla it-verksamheter, för att utveckla möjligheterna att få bredband på landsbygden? Den människa som säger att det inte har hänt kan inte vara läskunnig. Det finns mycket mer att göra. Men hon har verkligen satt agendan och fått pengar till det.

Dessutom har vi drivit på att man ska få pengar för att utveckla servicen på landsbygden när det gäller affärer och liknande. Vi har mycket mer att göra. Men att Centerpartiet tillsammans med Alliansen har jobbat för att fler ska vilja bo kvar och leva och bo på landsbygden råder det ingen tvekan om. Men jag är inte nöjd. Jag har mycket mer att göra.

Anf. 112 DAVID LÅNG (SD):

Herr talman! Det betänkande som vi nu debatterar är SfU5, baserat på regeringens proposition *Förstärkt nedsättning av egenavgifter* och ett antal motioner från den allmänna motionstiden. Jag ber att få yrka bifall till utskottets förslag.

Prot. 2013/14:36
28 november

*Förstärkt nedsättning
av egenavgifter*

Regeringen föreslår i propositionen att nedsättningen av egenavgifter förstärks genom att avdraget vid avgiftsberäkningen höjs med 2,5 procentenheter till 7,5 procent av avgiftsunderlaget och att det maximala avdragsbeloppet höjs med 5 000 kronor till 15 000 kronor per år.

Vi ställer oss positiva till det förslaget, för vi ser också betydelsen av små och medelstora företag. I dag finns det en hel del belägg för att den stora massan av nya arbetstillfällen kan skapas i växande små och medelstora företag. Vårt ansvar som politiker och ledamöter av Sveriges riksdag är att göra vad vi kan för att främja en positiv utveckling.

I betänkandet behandlas också en motion som jag själv har skrivit tillsammans med min partikollega Josef Fransson om att sänka arbetsgi-varavgiften för arbetstillfällen i glesbygd. Den skrevs bland annat därför att många svenska glesbygdskommuner har drabbats av avfolkning och nedläggningar av företag, skolor och annan samhällsservice. Företagens situation i glesbygden är ofta ogynnsam, inte minst på grund av de mindre lokala marknaderna.

När jag nu stöder innehållet i propositionen gör jag det därför att det är ett förslag som kommer att gynna företag och proportionellt de små företagen mest. För en långsiktigt levande svensk glesbygd måste företagen få förbättrade möjligheter att överleva och konkurrera. Regeringens förslag är därför ett steg i rätt riktning. Det är naturligtvis inte något fullständigt förslag som kommer att lösa alla småföretagares problem, men det är ett steg i rätt riktning.

En av de remissinstanser som kanske bäst kan vittna om glesbygdsföretagens behov är Lantbrukarnas Riksförbund, som har nämnts av en tidigare talare i denna debatt. I remissvaret skrev de att sänkta avgifter är den viktigaste åtgärden på skatteområdet för småföretagare.

De remissinstanser som har varit emot förslaget har varit det mest av principiella skäl – att skattesystemet blir något mindre symmetriskt.

I augusti 2005 lämnades betänkandet *Regionala stimulansåtgärder inom skatteområdet*, SOU 2005:68, till Finansdepartementet. Syftet med denna utredning var att ta ställning till ett förslag om förhöjt grundavdrag för fysiska personer bosatta i områden som avfolkas, alltså stödområde A. Utredningens slutsats var dock att åtgärder i form av sänkta arbetsgi-varavgifter är att föredra. Men ingen regering sedan dess har valt att följa denna rekommendation. Men det var, som sagt, det som min motion handlade om.

För oss sverigedemokrater är landsbygden viktig, så viktig att vi i vårt budgetförslag förra våren presenterade Landsbygdslyftet, en satsning som vi räknar med skulle kunna ge 25 000 nya jobb på landsbygden. Vi har också alltid varit företagervänliga, och i vårt budgetförslag för hösten har vi en lång rad förslag för ett förbättrat företagarklimat. De handlar om arbetsgivaravdrag, minskat sjuklöneansvar, satsning på lärlingsplatser, komvux, Myndigheten för yrkeshögskolan, föreningsjobb med mera. Dess värre har vi inte lyckats samla en majoritet i riksdagen för våra förslag. Men den föreliggande propositionen och det betänkande som vi har utarbetat i socialförsäkringsutskottet är ett steg i rätt riktning. Jag yrkar därför bifall till förslaget i betänkandet.

Herr talman! När man har varit med ett tag i denna kammare och har lyssnat på olika debatter märker man att ju tunnare ett betänkande är, desto mer debatt blir det, i alla fall i proportion till innehållet. Denna debatt, som handlar om regionalpolitik och annat, är inget undantag.

Jag arbetar både i skatteutskottet och i socialförsäkringsutskottet, och det passar mycket bra när man talar om egenavgifter som alltid kopplas till ett företags kostnader. Vi vet att kostnader, både egenavgifter och skatter, har en stor betydelse för företagande och nyföretagande och därmed också för anställningar.

Detta betänkande handlar om en ytterligare reduktion av egenavgifterna för mindre företag, vilket har en positiv effekt för dem. Det brukar de flesta i alla fall tycka.

I den utdragna lågkonjunktur som vi befinner oss i är detta en bra åtgärd just nu tillsammans med andra åtgärder som Alliansen har vidtagit. Vi kan se att tusentals ungdomar genom dessa har fått ett jobb och en fot in på arbetsmarknaden och därmed också en egen inkomst.

Om man räknar de sammantagna effekterna, alltså nettoeffekterna, framstår en annan bild av vikten av de lägre anställningskostnader som har införts. Läger man dessutom till andra positiva effekter kan denna reform mycket väl motiveras.

Herr talman! Det som jag nyss nämnde står inte i strid med andra insatser när det gäller utbildning, praktikplatser eller nyföretagande. Tvärtom måste vi stimulera till nya initiativ för att öka antalet arbetstillfällen inom olika områden för att ge fler personer en inkomst och därmed ökade intäkter till välfärdssektorn.

Vi ska komma ihåg att Sveriges kommuner till 70 procent lever av kommunalskatten.

I debatten sätts alltför ofta olika åtgärder i motsats till varandra, ofta i syfte att därigenom kunna argumentera för att avvisa förslaget.

Detta betänkande innehåller en mindre del av samtliga förslag till förbättringar av företagande och sysselsättning. Om inte de olika genomförda förslagen hade funnits skulle arbetslösheten ha varit betydligt högre än den faktiskt är. Vi fick nyligen höra att Sverige ligger mycket bra till, eller mindre dåligt till än andra länder i Europa, vilket kanske kan förvåna vissa som lyssnar på den allmänna debatten.

Det som också kan vara intressant för kammaren och åhörarna är att vi i dagarna har kunnat höra hur hotell- och restauranganställdas fackförning uppmanar politiker i oppositionen att bibehålla den nya restaurangmomsen, som bland annat har gett färre konkurser. Det borde leda till eftertanke. Man kan faktiskt ha mer än en tanke samtidigt utan att detta innebär en konflikt med verkligheten. En höjning av momsen och högre anställningskostnader för ungdomar ger sämre förutsättningar för företag exempelvis inom restaurangbranschen eftersom det då blir mycket dyrare. Hur man genom dessa åtgärder och genom att motsätta sig detta förslag tror att det sammantaget skulle vara någon fördel för dem som har en anställning har jag svårt att få gå ihop.

Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet.
(Applåder)

Anf. 114 FINN BENGTTSSON (M):

Herr talman! Människors rörelser mellan länder och över kontinenter har i all historisk tid varit välutvecklande för mänskligheten. I modern tid har vi med ökade regelverk kring våra stater ett stort behov av denna rörlighet. Det är det som vi populärt kallar migrationspolitik. Det är glädjande att det i denna församling finns en förkrossande majoritet – sju av åtta partier – som välkomnar en generös migrationspolitik med strömmar av människor in över våra gränser och ut från vårt land. De som kommer in i vårt land är både människor som flyr hemskheter, krig och farsoter i sina länder och människor som kommer hit för att vilja vara med i vår gemenskap och arbeta och leva sitt liv här.

Herr talman! Vad har denna inledning att göra med ett betänkande som handlar om förstärkt nedsättning av egenavgifter? Jo, det är inte migrationspolitiken som denna kammare är oense om – man har inte ens problem att bekräfta att Sverige har en väl fungerande migrationspolitik – utan det är integrationspolitiken. I integrationspolitiken krävs det mer för dem som har fått uppehållstillstånd och arbetstillstånd i vårt land för att komma in i gemenskapen på ett vettigt sätt.

När vi hade migrationsströmmar in i Sverige för omkring 50 år sedan från Grekland och från det forna Jugoslavien kom dessa arbetskraftsinvandrare att mycket väl integreras i det svenska samhället. Flyende från kommunistdiktaturena bakom järnridån, från exempelvis Ungern och dåvarande Tjeckoslovakien, kom hit före murens fall och välkomnades till Sverige. De kunde skapa ett bra liv här, integreras och göra mycket stora insatser både för sig själva och för vårt land. Krigen och tragiken i Balkanländerna ledde också till en immigration till vårt land. Även många av dessa individer har lyckats integreras på ett förtjänstfullt sätt både för egen del och för vår del. Vi tackar dem för deras bidrag till vårt samhälle.

Herr talman! Dagens immigration ställer oss inför helt nya utmaningar. De grupper som främst representerar immigrationen i dag av uto-europeisk natur kommer från Somalia, Afghanistan och inte minst Syrien, alltså länder som har helt olika kulturer och helt olika förutsättningar för kunskaper för att komma in i arbetslivet. Det är alltså en mycket mer heterogen grupp som kommer hit i dag än de som tidigare har kommit hit.

Detta får stor betydelse bland annat för detta betänkande eftersom man i motion 394 tangerar problemställningen kring vad alliansregeringen har tagit för gott initiativ för att möta dessa nya immigranternas optimala möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Det är det som har nämnts tidigare i debatten och som kallas nystartszoner och som nu finns med i regeringens förslag i samband med budgeten för innevarande och kommande år för att prövas i vårt land.

En nystartszon är ett försök att ge personer som etablerat sig i socioekonomiskt utsatta områden tillfälliga skattelättnader, som då hamnar bland annat på temat egenavgifter. Rabatten är knuten till var företagen etablerar sig – och då ska det vara de socioekonomiskt utsatta områdena – antalet anställda samt medarbetarnas hemvist och löner. Det finns en hel del procentberäkningar på detta för att göra det rimligt. Modellen är inte svensk utan hämtad från andra länder där den framgångsrikt har

provats, som till exempel i USA. Även Tyskland, Frankrike och ytterligare länder i Europa har dock provat det här med stor framgång.

Det handlar om att tillfälligt ge dem som kommer från andra kulturer och har olika förutsättningar för integration en möjlighet att etablera sig. Integration innebär ju inte nödvändigtvis att man måste arbeta och bete sig exakt som i den kultur till vilken man flyttar – själva poängen med integrationen är att alla ska vara med och bidra men att vi samtidigt har rätt att bevara vår särart. Det är det som också berikar ett mångkulturellt samhälle: att vi behåller delar av vår särart och korsbefruktar varandra med den typen av utveckling.

Att tro att integration innebär att vi alla ska arbeta på exakt samma sätt är alltså helt fel. Därför är det, mot bakgrund av de framgångar man har sett i andra länder, väldigt välkommet att försöka med regeringens förslag om nystartszoner även i Sverige.

Den motion jag har väckt, nr 394, bygger vidare på temat att inte bara se en geografisk satsning utan utgå från individernas särart var de än befinner sig, för att ge dem möjligheter att lättare komma in på arbetsmarknaden utifrån sin kulturella bakgrund och kunskapsbakgrund. Döm då om min förvåning när Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet känner sig tvingade att gå in med en särskild så kallad motivreservation för att i sin avsky för den här typen av förslag visa att det här inte alls är någonting som skulle gynna integrationen.

Här har vi en klar konflikt mellan Alliansen och de rödgröna, som, vill jag säga, på detta sätt inte bidrar till en förbättrad integrationsmöjlighet utan snarast försämrar möjligheten för dagens immigranter av utomeuropeisk natur till Sverige att komma in och vara med och bidra till samhällets bästa. Det är med beklagan jag ser att man lägger in en sådan motivreservation, för det ökar tyvärr bara den främlingsfientliga potentialen eftersom de här individerna kommer att ha svårare att etablera sig på arbetsmarknaden.

På det sättet spelar Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet Sverigedemokraterna i händerna när det gäller att driva en opportunistisk och främlingsfientlig politik som medborgarna i detta land egentligen inte ställer sig bakom.
(Applåder)

I detta anförande instämde Gunilla Nordgren (M).

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 12 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.42 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Prot. 2013/14:36
28 november

*Förstärkt nedsättning
av egenavgifter*

12 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

MJU4 Ändringar i växtskyddslagen

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU6 Marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring

Punkt 1 (Marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring)

1. utskottet

2. res. 1 (S, MP, V)

Votering:

165 för utskottet

131 för res. 1

1 avstod

52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 100 M, 15 FP, 17 C, 16 SD, 17 KD

För res. 1: 95 S, 20 MP, 16 V

Avstod: 1 MP

Frånvarande: 17 S, 7 M, 4 MP, 9 FP, 6 C, 4 SD, 3 V, 2 KD

Punkt 2 (Socialstyrelsens föreskrifter m.m.)

1. utskottet

2. res. 2 (S, MP, V)

Votering:

166 för utskottet

131 för res. 2

52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 100 M, 15 FP, 17 C, 17 SD, 17 KD

För res. 2: 95 S, 20 MP, 16 V

Frånvarande: 17 S, 7 M, 5 MP, 9 FP, 6 C, 3 SD, 3 V, 2 KD

SfU5 Förstärkt nedsättning av egenavgifter

Punkt 1 (Lagförslaget)

1. utskottet

2. res. 1 (S)

Votering:

203 för utskottet

95 för res. 1

51 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 100 M, 21 MP, 15 FP, 17 C, 17 SD, 16 V, 17 KD

För res. 1: 95 S

Punkt 4 (Nystartszoner)

1. utskottet

2. utskottets förslag till beslut med godkännande av motiveringen i res. 3
(S, MP, V)

Votering:

166 för utskottet

132 för res. 3

51 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 100 M, 15 FP, 17 C, 17 SD, 17 KD

För res. 3: 95 S, 21 MP, 16 V

Frånvarande: 17 S, 7 M, 4 MP, 9 FP, 6 C, 3 SD, 3 V, 2 KD

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

13 § Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 28 november

2013/14:179 Registreringsplikt för utländska företag

av *Leif Jakobsson* (S)

till näringsminister Annie Lööf (C)

2013/14:180 Reformering av F-skatten

av *Leif Jakobsson* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:181 Kulturarvet Marinens Musikkår

av *Agneta Gille* (S)

till försvarsminister Karin Enström (M)

2013/14:182 Scenkonstens internationalisering

av *Gunilla Carlsson* i Hisings Backa (S)

till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

2013/14:183 Reglering av e-handeln med alkohol

av *Eva Olofsson* (V)

till statsrådet Maria Larsson (KD)

2013/14:184 Bristande underhåll av järnvägen

av *Siv Holma* (V)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 3 december.

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 28 november

2013/14:148 Långa handläggningstider vid Migrationsverket

av *Shadiye Heydari* (S)

till statsrådet Tobias Billström (M)

2013/14:149 Kassalagen för torg och marknader

av *Eva Flyborg* (FP)

till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:150 Leaders framtid

av *Jens Holm* (V)

till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

2013/14:151 Konsekvenser av Ersättningsnämndens avslag

av *Wiwi-Anne Johansson* (V)

till statsrådet Maria Larsson (KD)

2013/14:152 Bärplockarna som handelsvara

av *Kent Härstedt* (S)

till arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 3 december.

15 § Kammaren åtskildes kl. 16.04.

Förhandlingarna leddes

av talmannen från sammanträdets början till och med 8 § anf. 3 (delvis),

av andre vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 13.55,

av talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.42 och

av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

MADELEINE GABRIELSON HOLST

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om subsidiaritetsprövning	1
3 § Anmälan om faktrapromemoria	1
4 § Anmälan om granskningsrapport	1
5 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
6 § Ärenden för hänvisning till utskott	2
7 § Ändringar i växtskyddslagen	2
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2013/14: MJU4	2
(Beslut fattades under 12 §.)	2
8 § Marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring	3
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2013/14: MJU6	3
Anf. 1 SARA KARLSSON (S)	3
Anf. 2 HELENA LEANDER (MP)	5
Anf. 3 JENS HOLM (V)	6
Anf. 4 ÅSA COENRAADS (M)	7
Anf. 5 SARA KARLSSON (S) replik	9
Anf. 6 ÅSA COENRAADS (M) replik	9
Anf. 7 SARA KARLSSON (S) replik	10
Anf. 8 ÅSA COENRAADS (M) replik	10
Anf. 9 JENS HOLM (V) replik	11
Anf. 10 ÅSA COENRAADS (M) replik	11
Anf. 11 JENS HOLM (V) replik	12
Anf. 12 ÅSA COENRAADS (M) replik	12
Anf. 13 ANITA BRODÉN (FP)	13
Anf. 14 JENS HOLM (V) replik	14
Anf. 15 ANITA BRODÉN (FP) replik	15
Anf. 16 JENS HOLM (V) replik	15
Anf. 17 ANITA BRODÉN (FP) replik	16
Anf. 18 SARA KARLSSON (S) replik	16
Anf. 19 ANITA BRODÉN (FP) replik	16
Anf. 20 SARA KARLSSON (S) replik	17
Anf. 21 ANITA BRODÉN (FP) replik	17
Anf. 22 STAFFAN DANIELSSON (C)	18
Anf. 23 IRENE OSKARSSON (KD)	18
Anf. 24 JENS HOLM (V) replik	19
Anf. 25 IRENE OSKARSSON (KD) replik	20
Anf. 26 JENS HOLM (V) replik	20
Anf. 27 IRENE OSKARSSON (KD) replik	20
Anf. 28 STAFFAN DANIELSSON (C)	21
Anf. 29 JENS HOLM (V) replik	21
Anf. 30 STAFFAN DANIELSSON (C) replik	21
Anf. 31 JENS HOLM (V) replik	22
Anf. 32 STAFFAN DANIELSSON (C) replik	22
(Beslut fattades under 12 §.)	22

9 § Förstärkt nedsättning av egenavgifter	23	Prot. 2013/14:36
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2013/14:SfU5	23	28 november
Anf. 33 JASENKO OMANOVIC (S)	23	
Anf. 34 GUNVOR G ERICSON (MP).....	24	
Anf. 35 GUNNAR AXÉN (M).....	25	
Anf. 36 JASENKO OMANOVIC (S) replik	27	
Anf. 37 GUNNAR AXÉN (M) replik	27	
Anf. 38 JASENKO OMANOVIC (S) replik	28	
Anf. 39 GUNNAR AXÉN (M) replik	28	
(forts. 11 §)	29	
Ajournering.....	29	
Återupptagna förhandlingar	29	
10 § Frågestund.....	29	
Anf. 40 TALMANNEN.....	29	
<i>Underhållet av järnvägarna</i>	<i>29</i>	
Anf. 41 ANDERS YGEMAN (S).....	29	
Anf. 42 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	30	
Anf. 43 ANDERS YGEMAN (S).....	30	
Anf. 44 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	30	
<i>Klimatpolitiken</i>	<i>30</i>	
Anf. 45 HELENA LEANDER (MP).....	30	
Anf. 46 Miljöminister LENA EK (C).....	31	
Anf. 47 HELENA LEANDER (MP).....	31	
Anf. 48 Miljöminister LENA EK (C).....	32	
<i>Förhandlingarna om frihandel mellan EU och USA</i>	<i>32</i>	
Anf. 49 ULRIK NILSSON (M).....	32	
Anf. 50 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	32	
Anf. 51 ULRIK NILSSON (M).....	32	
Anf. 52 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	33	
<i>Sambandet mellan invandring och export</i>	<i>33</i>	
Anf. 53 JOSEF FRANSSON (SD).....	33	
Anf. 54 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	33	
Anf. 55 JOSEF FRANSSON (SD).....	34	
Anf. 56 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	34	
<i>Sveriges roll i internationella klimatförhandlingar.....</i>	<i>34</i>	
Anf. 57 JENS HOLM (V)	34	
Anf. 58 Miljöminister LENA EK (C).....	35	
Anf. 59 JENS HOLM (V)	35	
Anf. 60 Miljöminister LENA EK (C).....	35	
<i>Ojämsställda pensioner.....</i>	<i>36</i>	
Anf. 61 SOLVEIG ZANDER (C)	36	
Anf. 62 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP).....	36	
Anf. 63 SOLVEIG ZANDER (C)	36	
Anf. 64 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP).....	37	
<i>Program för energieffektivisering av industrin</i>	<i>37</i>	
Anf. 65 ANN-KRISTINE JOHANSSON (S).....	37	

Anf. 66 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	37
Anf. 67 ANN-KRISTINE JOHANSSON (S)	38
Anf. 68 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	38
<i>Finansieringen av projektet Jobbresan</i>	38
Anf. 69 MARIA STENBERG (S).....	38
Anf. 70 Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	39
Anf. 71 MARIA STENBERG (S).....	39
Anf. 72 Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	39
<i>Konkurrensen i åkeribranschen</i>	40
Anf. 73 ANDREAS CARLSON (KD).....	40
Anf. 74 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M).....	40
Anf. 75 ANDREAS CARLSON (KD).....	40
Anf. 76 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M).....	41
<i>Mobiltäckningen och förtroendet för mobiloperatörerna</i>	41
Anf. 77 MONICA GREEN (S)	41
Anf. 78 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	41
Anf. 79 MONICA GREEN (S)	42
Anf. 80 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	42
<i>Satsningar på infrastrukturen i norra Sverige</i>	42
Anf. 81 LEIF PETTERSSON (S).....	42
Anf. 82 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M).....	43
Anf. 83 LEIF PETTERSSON (S).....	43
Anf. 84 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M).....	43
<i>Satsningar på fungerande kommunikationer</i>	44
Anf. 85 ANN-BRITT ÅSEBOL (M)	44
Anf. 86 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M).....	44
Anf. 87 ANN-BRITT ÅSEBOL (M)	44
Anf. 88 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M).....	44
<i>Anställningsintervjuer och frågan om framtida barn</i>	45
Anf. 89 HILLEVI LARSSON (S).....	45
Anf. 90 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP)	45
Anf. 91 HILLEVI LARSSON (S).....	45
Anf. 92 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP)	46
<i>Rekryteringen av män till kvinnodominerade arbeten</i>	46
Anf. 93 JENNY PETERSSON (M)	46
Anf. 94 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP)	46
Anf. 95 JENNY PETERSSON (M)	46
Anf. 96 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP)	47
<i>Reglerna för distribution av biogas</i>	47
Anf. 97 INGEMAR NILSSON (S)	47
Anf. 98 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	47
Anf. 99 INGEMAR NILSSON (S)	48

Anf. 100 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	48	Prot. 2013/14:36
Anf. 101 TALMANNEN.....	48	28 november
11 § (forts. från 9 §) Förstärkt nedsättning av egenavgifter		
(forts. SfU5).....	49	
Anf. 102 GUNVOR G ERICSON (MP) replik	49	
Anf. 103 GUNNAR AXÉN (M) replik	49	
Anf. 104 GUNVOR G ERICSON (MP) replik	50	
Anf. 105 GUNNAR AXÉN (M) replik	50	
Anf. 106 HANS BACKMAN (FP).....	51	
Anf. 107 SOLVEIG ZANDER (C)	52	
Anf. 108 JASENKO OMANOVIC (S) replik	53	
Anf. 109 SOLVEIG ZANDER (C) replik	53	
Anf. 110 JASENKO OMANOVIC (S) replik	54	
Anf. 111 SOLVEIG ZANDER (C) replik	54	
Anf. 112 DAVID LÅNG (SD)	54	
Anf. 113 LARS GUSTAFSSON (KD).....	56	
Anf. 114 FINN BENGTSSON (M).....	57	
(Beslut fattades under 12 §.).....	58	
Ajournering.....	58	
Återupptagna förhandlingar	58	
12 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	59	
MJU4 Ändringar i växtskyddslagen	59	
MJU6 Marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring.....	59	
SfU5 Förstärkt nedsättning av egenavgifter	59	
13 § Anmälan om interpellationer.....	60	
14 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	61	
15 § Kammaren åtskildes kl. 16.04.....	61	

Tryck: Elanders, Vällingby 2013